

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W JELENIEJ GÓRZE
58-506 Jelenia Góra, al. Jana Pawła II 7

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE

Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ
W JELENIEJ GÓRZE

za 2020 r.

Jelenia Góra 2021 r.

I. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze realizując w 2020 r. zadania z zakresu polityki społecznej państwa, wydatkował ogółem kwotę **128.396.939,11 zł** (w tym z dotacji Miasta Jelenia Góra 7.184.614,97 zł, ze środków pozabudżetowych PFRON 2.930.886,94 zł). Na kwotę tę składają się koszty świadczeń oraz koszty obsługi Ośrodka. Powyższe zadania określone zostały:

- ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu” Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin” Za życiem”,
- rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start”,
- ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Zadania wynikające z wyżej wymienionych aktów prawnych stanowią zadania własne gminy, zadania własne powiatu oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Środki finansowe wydatkowano na realizację następujących świadczeń:

	Ogółem, w tym:	128.396.939,11
- zasiłki stałe		3.351.570,92
- ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe		277.978,83
- zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze		1.638.498,18
- realizację wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”		1.245.496,15
- usługi opiekuńcze		1.554.307,51
- wynagrodzenie dla opiekunów prawnych z kosztami obsługi		44.257,77

- odpłatność za pobyt mieszkańców Jeleniej Góry w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów (w tym: koszt przewozu osób starszych do domów pomocy społecznej 897,00 zł)	5.530.008,45
- zapewnienie noclegu, posiłku i niezbędnego ubrania dla osób bezdomnych	997.280,00
- kolację wigilijną dla najuboższych	3.733,40
- prace społecznie-użyteczne	82.282,96
- funkcjonowanie Dziennego Domu Pomocy Społecznej	547.855,20
- funkcjonowanie Dziennego Domu "Senior+"	394.738,24
- program realizowany z tyt. COVID-19 "Wspieraj Seniora"	30.982,66
- funkcjonowanie Działu Interwencji Kryzysowej (w tym: środki z przeciwdziałania alkoholizmowi 523.809,35 zł oraz działalności specjalistycznego poradnictwa i ośrodków interwencji kryzysowej 54.464,83 zł)	578.274,18
- zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w tym: programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie)	9.250,00
- środki na realizację zadań w Dziale Profilaktyki i Uzależnień	10.364,98
- świadczenia dla rodzin zastępczych	2.011.205,61
- wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych	148.926,44
- wynagrodzenia i wydatki dotyczące asystentów i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	616.887,15
- utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	3.878.155,11
- przewóz dzieci do rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych	289,50
- ubezpieczenie zdrowotne dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	48.769,20
- świadczenia pieniężne z tytułu kontynuowania nauki, zagospodarowania i usamodzielnienia w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	43.801,40
- rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych (w tym: środki PFRON 2.930.886,94 zł, środki własne miasta i powiatu 136.640 zł),	3.067.526,94
- świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny wraz z kosztami obsługi	27.620.607,69
- wypłata jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł „Za życiem”	24.740,94
- ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające wybrane świadczenia rodzinne	644.941,00
- świadczenia wychowawcze 500+ wraz z kosztami obsługi	64.408.677,63
- dodatek wychowawczy dla rodzin zastępczych 500+, wraz z kosztami obsługi	634.693,18
- dodatek wychowawczy w wysokości świadczenia wychowawczego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 500+, wraz z kosztami obsługi	648.868,10
- świadczenia "dobry start" 300+ wraz z kosztami obsługi	2.185.440,39

- świadczenia "dobry start" 300+ wraz z kosztami obsługi dla rodzin zastępczych	63.834,79
- pobyt dzieci w zakładach opiekuńczo-leczniczych	28.400,00
- opłatek Maltański	3.000,00
- organizacja integracyjnej imprezy z tyt. rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych	0,00
- szkolenie „Super wizjer” i podnoszenie kwalifikacji dla pracowników socjalnych	10.950,00
- paczki dla dzieci	3.996,38
- wydatki z tyt. dostarczania żywności z uwagi na COVID 19	695,66
- pokrywanie kosztów wydawania decyzji w sprawie świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, korzystających z pomocy społecznej	6.301,61
- koszty utrzymania MOPS z tytułu realizacji zadań własnych i zleconych	5.852.053,96
- wydatki z tytułu pobytu osób z miasta Jelenia Góra w Ośrodku Interwencji Kryzysowej	47.017,71
- wydatki z tytułu pobytu samotnych matek w ośrodku wsparcia	100.279,29

II. ZADANIA WŁASNE GMINY

Działając na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze wykonywał zadania własne gminy, do których należy m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- sprawianie pogrzebu,
- dożywianie dzieci i osób dorosłych,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tych domach,
- praca socjalna.

Powyższe świadczenia przyznawane były osobom i rodzinom spełniającym przesłanki ogólne określone w art. 7 i 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, jak również przesłanki szczegółowe, wymagane w przypadku poszczególnych rodzajów świadczeń.

Podstawowym kryterium oceny zasadności przyznania konkretnej formy pomocy społecznej jest trudna sytuacja życiowa danej osoby lub rodziny, wynikająca z co najmniej jednej okoliczności wskazanej w art. 7 cytowanej ustawy, a w przypadku świadczeń pieniężnych także uzyskiwanie miesięcznego dochodu nie przekraczającego kwot określonych w art. 8 ustawy, tj. tak zwanego kryterium dochodowego. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz

kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w 2020 r. kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosiło 701,00 zł, natomiast dla osoby w rodzinie 528,00 zł.

Ustawa o pomocy społecznej szczegółowo reguluje postępowanie w sprawie przyznawania świadczeń. Na podstawie art. 106 ust. 1 i 4 ustawy przyznanie świadczeń z pomocy społecznej i odmowa ich przyznania następuje w formie decyzji administracyjnej, która wydawana jest po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wywiad ten przeprowadza się w celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin. Przeprowadzaniem wywiadów zajmują się pracownicy socjalni w Działach Pomocy Środowiskowej I i II. Dokonują oni oceny sytuacji osobistej potencjalnego świadczeniobiorcy pod względem istniejących trudności życiowych, a także ustalają potrzebne w związku z tym działania oraz możliwe sposoby pomocy. Obowiązkiem pracownika socjalnego jest stwierdzenie stanu faktycznego danego podopiecznego oraz szeroko pojęta analiza jego sytuacji i udzielenie mu potrzebnego wsparcia.

Na tej podstawie wydawane są decyzje, które sporządza i ewidencjonuje **Dział Świadczeń Pomocy Społecznej**. W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej, w 2020 r. pomocy finansowej, w naturze i usługach udzielono 2.106 osobom, a łączny koszt świadczeń wyniósł 13.640.466,87 zł.

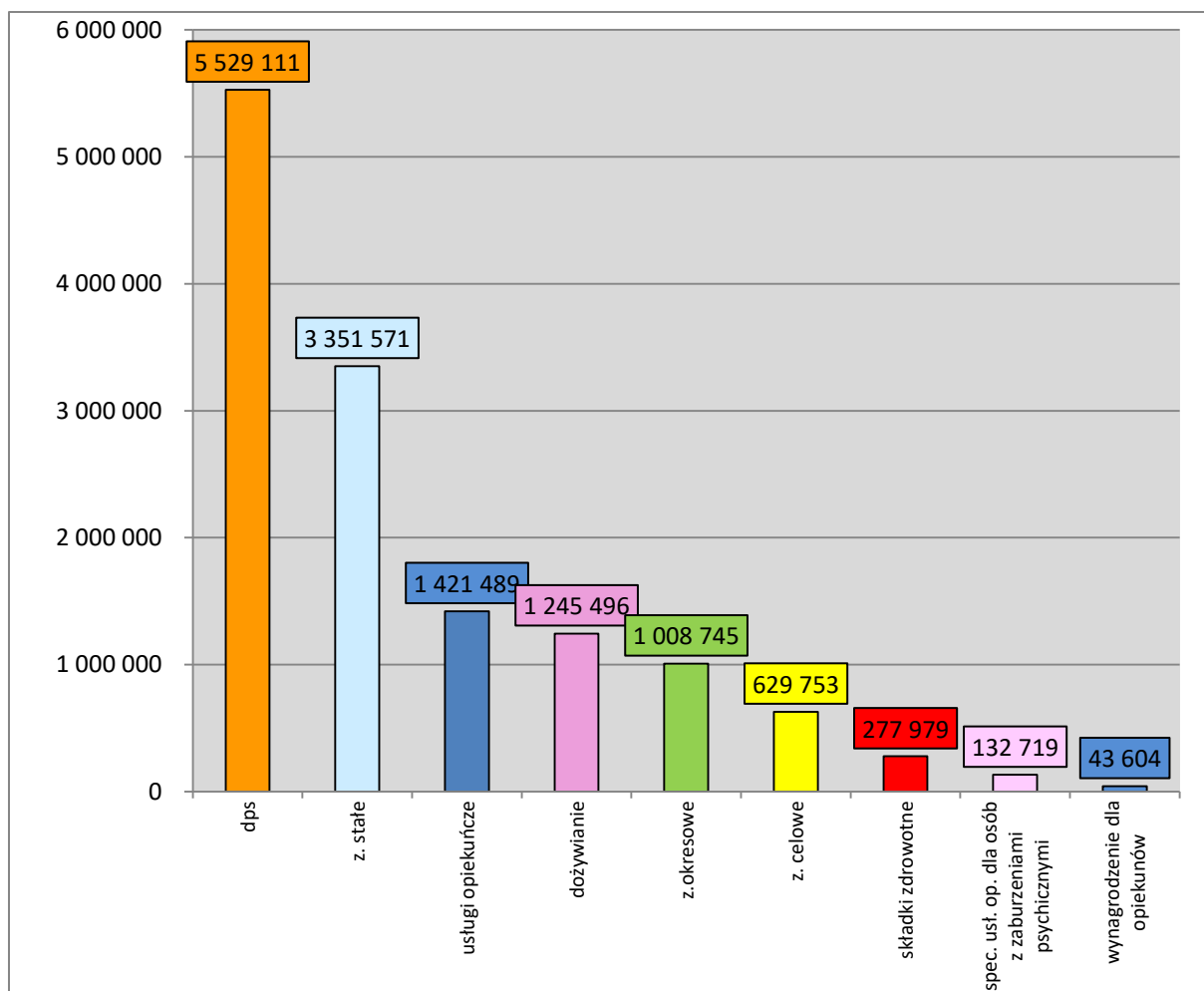
W tej kwocie uwzględniono:

- zasiłki stałe na łączną kwotę 3.351.570,92 zł,
- zasiłki i pomoc w naturze na łączną kwotę 1.638.498,18 zł (w tym: środki własne miasta w wysokości 629.753,26 zł, dotacja celowa w wysokości 1.008.744,92 zł),
- usługi opiekuńcze na łączną kwotę 1.421,488,95 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi na kwotę 132.718,62 zł,
- realizację zadań wynikających z uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 - na łączną kwotę 1.245.496,15 zł (w tym: środki własne miasta w wysokości 514.174,49 zł, dotacja celowa w wysokości 731.321,66 zł),
- składki na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 277.978,83 zł,
- wynagrodzenie dla opiekunów prawnych na kwotę 43.603,77 zł,
- opłaty za pobyt mieszkańców Jeleniej Góry w domach pomocy społecznej w kwocie 5.529.111,45 zł.

Poniższy wykres przedstawia wydatkowanie środków finansowych na wymienione zadania:

- zasiłki stałe w kwocie 3.351.570,92 zł,
- zasiłki okresowe w kwocie 1.008.744,92 zł,
- zasiłki celowe w kwocie 629.753,26 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi na kwotę 132.718,62 zł,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania w kwocie 1.421,488,95 zł,
- programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” w kwocie 1.245.496,15 zł,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 277.978,83 zł,
- wynagrodzenie dla opiekunów prawnych na kwotę: 43.603,77 zł,

- opłaty za pobyt mieszkańców Jeleniej Góry w domach pomocy społecznej w kwocie 5.529.111,45 zł.

Zasiłki stałe, które przysługują osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub orzeczonej całkowitej niezdolności do pracy i nie posiadającym uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, w 2020 r. przyznano 644 klientom Ośrodka na łączną kwotę 3.351.570,92 zł.

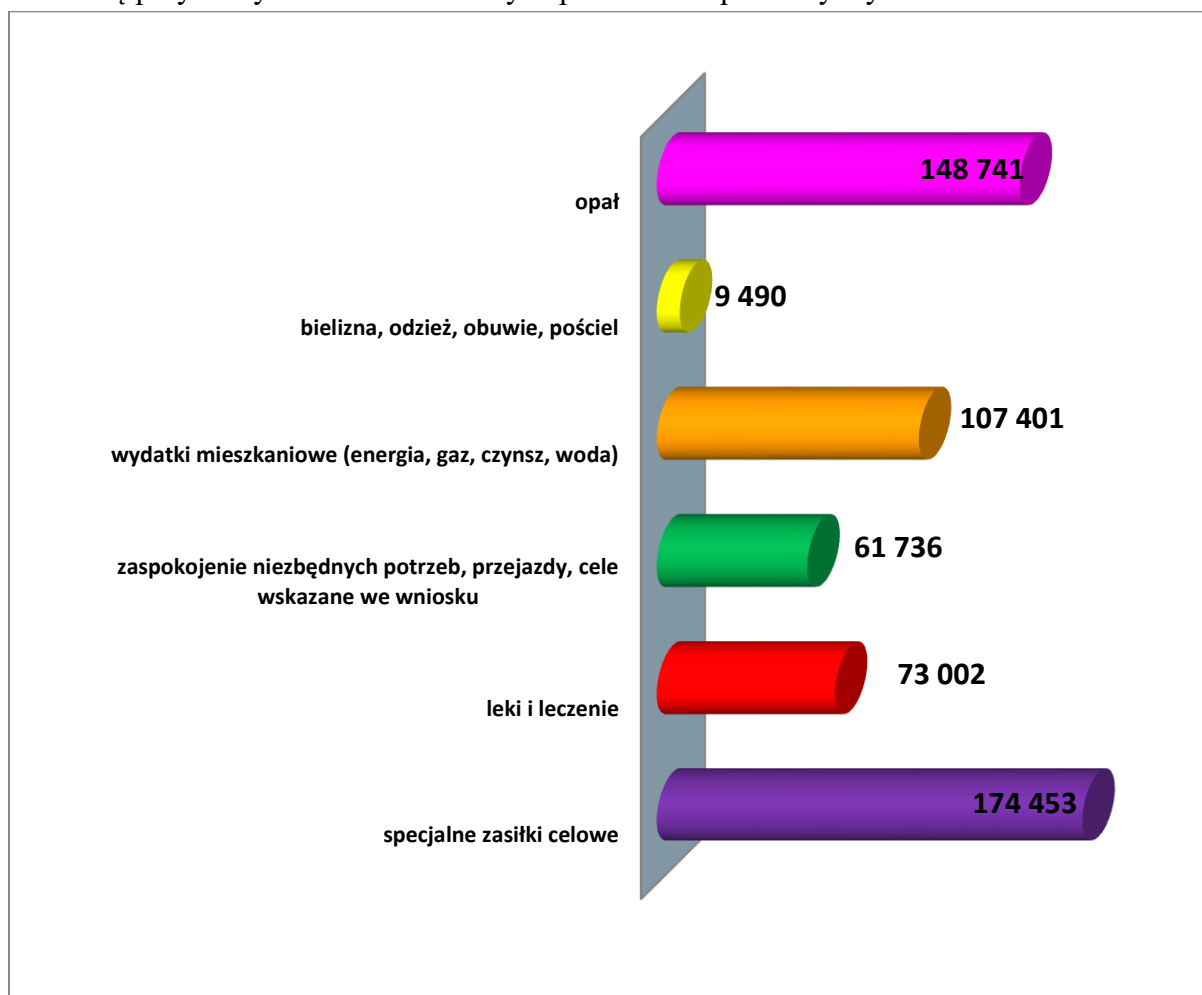
W okresie sprawozdawczym Ośrodek opłacał **składki na ubezpieczenie zdrowotne** 552 osobom pobierającym zasiłek stały oraz 1 osobie bezdomnej wychodzącej z bezdomności, niepodlegającej obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu na łączną kwotę 277.978,83 zł.

Zasiłki okresowe przysługują w szczególności ze względu na bezrobocie, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W roku bieżącym pomoc taką otrzymały 563 osoby i rodziny na łączną kwotę 1.008.744,92 zł. Gwarantowana kwota zasiłku okresowego ustalona była w wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym ustalonym przepisami ustawy, a własnym dochodem. Wypłacono 3.156 świadczeń, a średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła 319,63 zł.

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, leczenia, opału, odzieży i innych niezbędnych przedmiotów użytku domowego. Tą formą pomocy w 2020 r. objęto 851 osób na łączną kwotę 574.823,26 zł (629.753,26 zł – 3.000,00 zł zdarzenia losowe – 51.930 zł pogrzeby).

Ustawa o pomocy społecznej daje możliwość przyznania **specjalnego zasiłku** w sytuacjach szczególnych, tj. takich, kiedy nie są spełnione wymogi w zakresie dochodów własnych lub też brak jest kryterium przyczynowości. W okolicznościach sprawy musi wystąpić jakaś szczególna sytuacja, która uzasadniałaby przyznanie takiej pomocy. W okresie sprawozdawczym tą formą pomocy objęto 255 osób na kwotę 174.453,23 zł. Zasiłki zostały przyznane głównie dla emerytów i rencistów, którzy z własnych świadczeń rentowych niewiele przekraczających ustalony próg dochodowy, nie są w stanie zabezpieczyć się w opał na zimę lub też wykupić niezbędnych lekarstw.

Strukturę przyznanych zasiłków celowych przedstawia poniższy wykres:

Szczegółową analizę świadczeń udzielonych w formie zasiłków celowych przedstawia poniższa tabela:

	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń w zł	Średnia wysokość świadczenia w zł
Opał	276	303	148.741,00	490,89
Odzież, obuwie, bielizna, pościel	90	111	9.490,00	85,50
Wydatki mieszkaniowe	270	1.083	107.401,00	99,17
Zaspokojenie niezbędnych potrzeb, cele wskazane we wniosku	198	383	61.736,00	161,45
Leki	249	696	73.002,00	104,89
Celowe specjalne	255	723	174.453,00	241,29

Uwaga: Liczba osób, którym przyznano zasiłki celowe nie sumuje się, ponieważ jedna osoba mogła korzystać z różnych form pomocy lub z tym samych form - kilkakrotnie.

W okresie sprawozdawczym na pokrycie skutków zdarzenia losowego osobom uprawnionym przyznano 1 świadczenie na kwotę 3.000,00 zł.

Natomiast na pokrycie kosztów pochówku dla 18 osób wydatkowano kwotę 51.930,00 zł.

W 2018 r. weszła w życie Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. W okresie sprawozdawczym pomocą w tej formie objęto 1.292 osoby na kwotę 1.245.496,15 zł. W tej liczbie z posiłku skorzystało 678 osób (w tym: 133 dzieci do 7 roku życia, 214 dzieci do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej lub ponadpodstawowej i 331 osób dorosłych) oraz 821 osób, które otrzymały zasiłek na zakup posiłku lub żywności (w tym: 91 dzieci do 7 roku życia, 118 dzieci do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej lub ponadpodstawowej i 612 osób dorosłych). Ponadto w 2020 r. tutejszy Ośrodek objął pomocą w formie opłacenia obiadów bez rozpatrywania sytuacji rodziny (bez wywiadu środowiskowego) dwójkę dzieci, które zostały zgłoszone przez pedagogów szkolnych.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania, były dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności osób ich wymagających. W formie usług opiekuńczych objęto pomocą 364 osoby na kwotę 1.388.213,72 zł, a w formie specjalistycznych usług opiekuńczych 7 osób na kwotę 33.375,23 zł.

Pomocy w formie przyznania **specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi** udzielono 9 dzieciom na kwotę 132.718,62 zł.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek wnosił również opłatę za pobyt mieszkańców Jeleniej Góry w **domach pomocy społecznej** znajdujących się na terenie innych gmin. Osoby te wymagały całodobowej opieki, a pomoc w formie usług opiekuńczych nie zaspokajała potrzeb w tym zakresie. Świadczeniami w tej formie w 2020 roku objętych było 189 osób na łączną kwotę 5.529,111,45. W tym zorganizowano i opłacono przewóz 3 osób do domów pomocy społecznej na kwotę 897,00 zł.

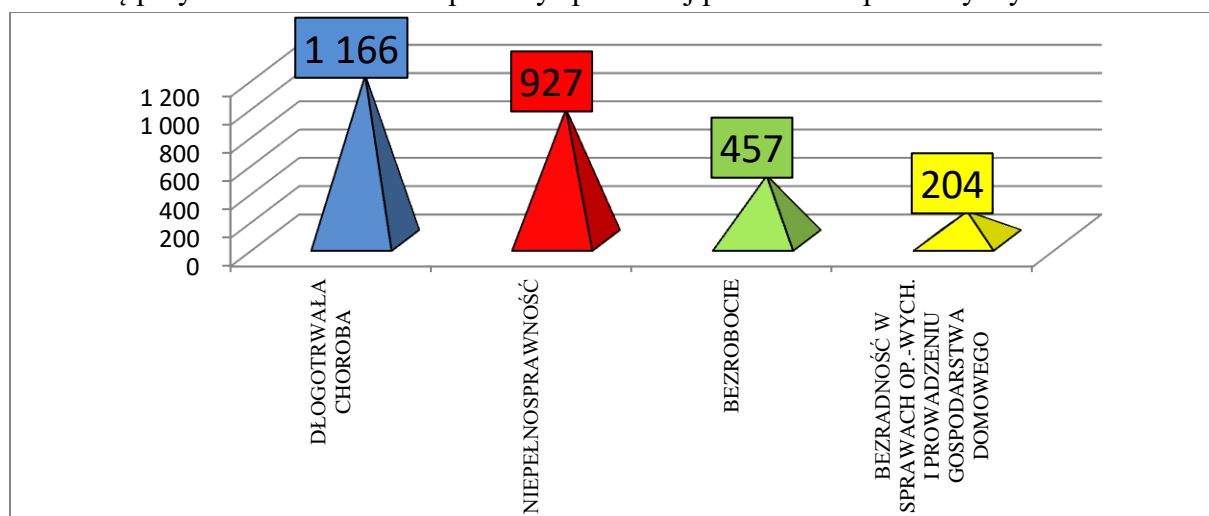
Wskazać należy, iż mieszkańcy Jeleniej Góry w okresie sprawozdawczym byli kierowani i umieszczani w Domu Pomocy Społecznej „Pogodna Jesień” w Jeleniej Górze, który jest domem gminnym, przeznaczonym dla osób w podeszłym wieku. W roku 2020 świadczeniami w tej formie objętych było 111 osób.

Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

Spośród uwzględnionych przez ustawodawcę piętnastu przesłanek uzasadniających przyznanie świadczeń, najczęściej z ubóstwem skorelowane jest:

- długotrwała lub ciężka choroba - 1.166 rodzin,
- niepełnosprawność - 927 rodzin,
- bezrobocie - 457 rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - 204 rodziny.

Strukturę przyznania świadczeń z pomocy społecznej przedstawia poniższy wykres.

Jedną z dysfunkcji uprawniającą do otrzymania świadczenia z pomocy społecznej jest **bezdomność**. Osobom bezdomnym Ośrodek zapewnia pomoc w formie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania. W okresie sprawozdawczym pomoc finansową w postaci zasiłków stałych, okresowych, celowych oraz w formie dożywiania otrzymały 103 osoby bezdomne. Natomiast decyzją administracyjną w formie tymczasowego schronienia przyznano pomoc:

- w Schronisku dla osób bezdomnych w Jeleniej Górze dla 101 mężczyzn,
- w Schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Jeleniej Górze dla 19 mężczyzn,
- w Schronisku dla osób bezdomnych MARKOT w Wałbrzychu dla 7 kobiet,
- w Fundacji Wzajemnej Pomocy ARKA w Krzywej dla 1 kobiety.

Objęto 35 osób pomocą w formie pobytu w **Środowiskowym Domu Samopomocy** typu A w Jeleniej Górze.

Na podstawie art. 53a ustawy o pomocy społecznej wypłacono wynagrodzenie dla **12 opiekunów** na łączną kwotę 43.603,77 zł.

W okresie sprawozdawczym, realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, wydano 9 896 decyzji administracyjnych.

W Dziale Pomocy Środowiskowej I oraz Dziale Pomocy Środowiskowej II zatrudnionych jest 36 pracowników socjalnych, którzy dokonują oceny sytuacji osobistej potencjalnych świadczeniobiorców pod względem istniejących trudności życiowych, a także ustalają potrzebne w związku z tym działania oraz możliwe sposoby pomocy. Ustawa o pomocy społecznej szczegółowo reguluje postępowanie w sprawie przyznawania świadczeń. W celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin przeprowadza się wywiady środowiskowe. Przeprowadzaniem wywiadów w tym zakresie zajmują się pracownicy socjalni, których zadaniem jest stwierdzenie stanu faktycznego danego beneficjenta oraz szeroko pojęta analiza jego sytuacji i udzielenie mu niezbędnego wsparcia.

W okresie od dnia 18 marca do 30 kwietnia 2020 r. oraz od 30 października 2020 r. do końca okresu sprawozdawczego, dyrektor Ośrodka, stosownymi zarządzeniami w sprawie zmiany organizacji pracy pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze świadczących pracę w terenie oraz sposobu przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego w związku z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się COVID-19, zmienił organizację pracy, w tym pracownikom socjalnym. W okresie, o którym mowa powyżej pracownik socjalny w celu rozeznania sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osoby samotnie gospodarującej lub osób w rodzinie przeprowadzał rodzinny wywiad środowiskowy poprzez rozmowę telefoniczną lub przy użyciu innego środka łączności technicznej. Wnioski oraz niezbędne dokumenty i oświadczenia interesanci składali do MOPS w Jeleniej Górze elektronicznie, za pośrednictwem operatora pocztowego lub do skrzynki podawczej umieszczonej przed wejściem do siedziby Ośrodka. Kwestionariusz rodzinnego wywiadu środowiskowego wypełniany był na podstawie informacji uzyskanych telefonicznie, dokumentów i oświadczeń przekazanych przez stronę w sposób określony

powyżej oraz informacji pozyskanych przez pracownika socjalnego z urzędu.

Powyższe zostało również uregulowane w art. 15o ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 określa dopuszczalną formę przeprowadzenia wywiadu oraz sposób uzyskania dokumentacji

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni przeprowadzili **5.509 wywiadów środowiskowych** w celu ustalenia uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej, w tym 51 wywiadów dla innych instytucji. Ponadto pracownicy socjalni przeprowadzali na potrzeby Działu Świadczeń Rodzinnych wywiady środowiskowe w ramach prowadzonych postępowań ustalających uprawnienia do zasiłku dla opiekuna oraz do specjalnego zasiłku opiekuńczego. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 36 wywiadów w tym zakresie. W oparciu o ustawę z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci pracownicy socjalni przeprowadzili 16 wywiadów środowiskowych w celu weryfikacji wątpliwości związanych z wydatkowaniem świadczenia wychowawczego niezgodnie z celem lub marnotrawienia świadczenia wychowawczego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Grze na podstawie art. 107 ust. 3a oraz 3b ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz „Ogólnych zasad postępowania przy zapewnieniu przez Policję asysty pracownikowi socjalnemu przeprowadzającemu rodzinny wywiad środowiskowy lub świadczącemu pracę socjalną w środowisku” ustalonych w dniu 3 sierpnia 2016 roku pomiędzy Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej a Komendantem Głównym Policji, trzykrotnie wnioskował o zapewnienie asysty Policji przy przeprowadzaniu czynności służbowych, w tym rodzinnego wywiadu środowiskowego z uwagi na możliwość wystąpienia zachowań agresywnych w stosunku do pracownika socjalnego.

Jednym z narzędzi pracy pracowników socjalnych jest **kontrakt socjalny**, będący pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. W 2020 r. zawarto 93 kontrakty socjalne (82 dot. część A, 11 dot. część B) z osobami korzystającymi ze świadczeń z pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał także pomocy niematerialnej w formie **poradnictwa i pracy socjalnej**, świadczonej przez pracowników socjalnych w Dziale Pomocy Środowiskowej I oraz Dziale Pomocy Środowiskowej II. Praca socjalna jest działalnością zawodową, mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W 2020 r. pomocą niematerialną w formie **pracy socjalnej** objęto 3.038 osób w 2.036 rodzinach z terenu Jeleniej Góry, natomiast poradnictwem specjalistycznym objęto łącznie 388 osób z 219 rodzin. W ramach prowadzonej pracy socjalnej, na podstawie art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego pracownicy socjalni występowali do sądu z wnioskami o przyjęcie bez zgody do szpitala psychiatrycznego osób chorych psychicznie, których dotychczasowe zachowanie wskazywało na to, że nieprzyjęcie do szpitala spowoduje znaczne pogorszenie ich stanu zdrowia psychicznego, bądź osób, które

są niezdolne do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, a uzasadnione jest przewidywanie, że leczenie w szpitalu psychiatrycznym przyniesie poprawę ich stanu zdrowia. Z kolei na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego pracownicy socjalni zajmowali się również kierowaniem do sądu wniosków dotyczących wydania postanowienia o potrzebie umieszczenia osoby w domu pomocy społecznej bez jej zgody w przypadku, gdy osoba wymagająca skierowania do domu pomocy społecznej, ze względu na swój stan zdrowia, nie jest zdolna do świadomego wyrażenia na to zgody lub w przypadku, gdy na skutek choroby psychicznej nie wyraża zgody na skierowanie do placówki, a brak opieki zagraża jej życiu. Ponadto pracownicy socjalni kierowali do sądu wnioski o podjęcie działań w trybie art. 109 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy w przypadkach, gdy stwierdzono zagrożenie dobra dziecka przebywającego w rodzinie. W 2020 roku wystąpiono z 67 wnioskami w powyższych sprawach.

W ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020**, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, Podprogram 2020, pracownicy socjalni MOPS w Jeleniej Górze kwalifikowali osoby do pomocy żywnościowej wydając w okresie sprawozdawczym skierowania do organizacji partnerskiej o zasięgu lokalnym. W okresie od stycznia do lipca 2020 r. kontynuując realizację Podprogramu 2019, wydawano skierowania dla osób z rodzin znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, spełniających przesłanki wskazane w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekraczał 200%, a od miesiąca listopada 2020 r. 220% w ramach Podprogramu 2020 odpowiedniego kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej. Łącznie w ramach Podprogramu 2019 i 2020 w okresie od stycznia do grudnia 2020 r. wydano 693 skierowania dla 1.162 osób. W związku z nadzwyczajną sytuacją spowodowaną zagrożeniem epidemiologicznym, jak również wejściem w życie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych dnia 17 marca 2020 r. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jako Instytucja Zarządzająca PO PŻ, zaktualizowało Wytyczne Instytucji Zarządzającej (MRPiPS) dla Instytucji Pośredniczącej i beneficjentów dotyczącymi działań realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w Podprogramie 2020. W celu minimalizacji ryzyka zarażenia zalecono kwalifikowanie osób najbardziej potrzebujących do pomocy żywnościowej na podstawie przeprowadzonego wywiadu telefonicznego lub z wykorzystaniem innych dostępnych środków komunikacji elektronicznej. W okresie sprawozdawczym w sposób zdalny pracownicy MOPS w Jeleniej Górze zakwalifikowali 114 osób do pomocy żywnościowej.

Od marca do grudnia 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze podejmował działania w zakresie zapewnienia pomocy osobom, wymagającym wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 wywołanej wirusem SARS-COV-2. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jeleniej Górze przekazywała informacje o osobach zamieszkałych na terenie Gminy Jelenia Góra przebywających w kwarantannie/izolacji domowej, z którymi pracownik MOPS w Jeleniej Górze podejmował kontakt telefoniczny celem oceny sytuacji tych osób m.in. pod kątem

zabezpieczenia pomocy w formie posiłku lub produktów żywnościowych. Przedmiotowa pomoc była udzielana jedynie w sytuacji, gdy osoba/rodzina nie była w stanie przezwyciężyć trudności w tym zakresie własnym staraniem, czy przy pomocy rodziny lub sąsiadów.

Ponadto Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu od marca 2020 r. przekazywał do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze zgłoszenie dokonane poprzez aplikację Kwarantanna domowa – platforma „**Pomoc dla potrzebujących**”, gdzie osoby przebywające w kwarantannie domowej zgłaszały potrzeby m.in. tj. kontakt z psychologiem lub z pracownikiem socjalnym, dostarczenie art. żywnościowych lub posiłku. W okresie sprawozdawczym rozpoznano zgłoszenia 128 osób, dokonane poprzez aplikację Kwarantanna domowa poprzez nawiązanie kontaktu telefonicznego z osobami zgłaszającymi potrzebę udzielenia pomocy.

W okresie sprawozdawczym wszystkim osobom przebywającym w kwarantannie domowej/izolacji domowej udzielano poradnictwa o sposobach pokonania trudności z wykorzystaniem własnych zasobów oraz możliwości występujących w lokalnym środowisku. Do miejsca zamieszkania 7 osób przebywających w izolacji domowej bądź kwarantannie domowej dostarczono żywność, w tym 2 w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020, natomiast 5 dostarczono paczki żywnościowe zakupione ze środków własnych miasta, natomiast 2 osobom dostarczono leki.

W okresie od 20 października do 31 grudnia 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze realizował Rządowy Program „**Wspieraj Seniora**” - **Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów**. Program był odpowiedzią na potrzeby osób w wieku 70 lat i więcej w zakresie ochrony przed zakażeniem Covid-19, w związku z utrzymującym się stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Program zakładał dostarczenie produktów podstawowej potrzeby tj. artykuły spożywcze i/lub środki higieny osobistej do miejsca zamieszkania seniora. Mogła to być również pomoc np. w sprawach urzędowych (jeżeli ich zakres nie wymaga upoważnień lub udostępnienia danych wrażliwych). W okresie sprawozdawczym w ramach Programu „Wspieraj Seniora” zarejestrowano 52 zgłoszenia, w tym 31 poprzez ogólnopolską infolinię. Faktycznym wsparciem w ramach programu polegającym na dostarczeniu niezbędnych zakupów objęto 18 osób, w tym 6 osobom robiono zakupy cyklicznie.

W okresie sprawozdawczym, realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o **przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** oraz „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Jelenia Góra na lata 2016-2020”, pracownicy socjalni współpracowali ze szkołami i pedagogami szkolnymi, z Policją i Strażą Miejską oraz z Sądem, kuratorami sądowymi i podmiotami działającymi w obszarze ochrony zdrowia. Ponadto pracownicy socjalni brali udział w 922 posiedzeniach grup roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny w Jeleniej Górze. W okresie sprawozdawczym w sytuacjach wymagających pilnego działania, głównie w związku z przemocą domową, pracownicy socjalni w 35 rodzinach wszczęli procedurę „Niebieska Karta”.

Pracownicy socjalni MOPS w Jeleniej Górze na wniosek Policji, Straży Miejskiej i innych służb oraz na podstawie anonimowych zgłoszeń 93 razy podejmowali czynności w zakresie rozeznania sytuacji pod kątem występowania przemocy w 58 rodzinach. W okresie

sprawozdawczym pracownicy socjalni podjęli czynności wobec 597 osób z 216 rodzin objętych **procedurą „Niebieskie Karty”**. W indywidualnych przypadkach zajmowali się organizowaniem pomocy medycznej, psychologicznej, prawnej, zawodowej i socjalnej dla ofiar przemocy w rodzinie. Podjęto 201 takich działań w 130 rodzinach. Ponadto rodziny tego wymagające otrzymywały pomoc w formie poradnictwa. W 2020 r. poradnictwa socjalnego udzielono 117 osobom z problemem przemocy w rodzinie, natomiast poradnictwa zawodowego i rodzinnego 216 osobom. W oparciu o § 5 pkt. 11 Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Jeleniej Góry pracownicy socjalni 332 razy w 119 rodzinach prowadzili monitoring dalszego funkcjonowania rodzin po zakończeniu procedury NK.

Istotną pomocą świadczoną na rzecz dzieci z rodzin najuboższych oraz rodzin dysfunkcyjnych było coroczna **organizacja wypoczynku letniego**. W 2020 roku Ośrodek nie organizował kolonii letnich dla dzieci z uwagi na ogłoszony stan pandemii oraz obowiązujące regulacje prawne o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

W oparciu o art. 17 ust. 2 pkt. 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej pracownicy socjalni MOPS w Jeleniej Górze opracowali i realizowali dwa **projekty socjalne** pod nazwą **„Mikołaj dzieciom”** oraz **„Oplątek Maltański”**.

Projekt socjalny **„Mikołaj dzieciom”** skierowany był do 60 dzieci w wieku od 2 do 10 lat. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane dnia 04.12.2020 r. Realizacja działań odbyła się w szczególnym czasie, czyli w okresie pandemii COVID-19. Mimo braku możliwości zorganizowania zabawy mikołajkowej dla dzieci paczki dla nich zostały przygotowane i wydane w obecności Mikołaja oraz Elfów w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze. Koszt upominków dla dzieci został pokryty ze środków własnych Miasta Jelenia Góra w wys. 4.000,00 zł oraz wsparcia sponsorów tj. Simet S.A. w Jeleniej Górze, który wsparł realizację zadania kwotą 1.500,00 zł. Pomoc rzeczowa oraz gadżety promocyjne zostały przekazane przez Jeronimo Martins Polska S.A. oraz lokalne firmy oraz przedsiębiorców tj.: Hurtownia Owoców i Warzyw „Jelfrut” w Jeleniej Górze, ZORKA sp. z o.o. w Jeleniej Górze, Hotel Gołębiewski w Karpaczu oraz hipermarket Auchan w Jeleniej Górze.

Projekt socjalny **„Oplątek Maltański”** został zorganizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze we współpracy z Suwerennym Rycerskim Zakonem Szpitalników św. Jana Jerozolimskiego Zwanym Rodyjskim i Maltańskim w Polsce po raz piąty w 2020 r. w okresie 15-18.12.2020 r. Działania adresowane były do 50 osób objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym osób samotnych starszych i niepełnosprawnych. Wydarzenie corocznie objęte jest honorowym patronatem przez JE ks. Biskupa Zbigniewa Kiernikowskiego, Prezydenta Zakonu Polskich Kawalerów Maltańskich oraz Prezydenta Miasta Jeleniej Góry. Celem uroczystości jest podtrzymanie tradycji wigilijnej, integracja uczestników, a przede wszystkim sprawienie im radości. Spotkanie ma

szczególne znaczenie dla seniorów, osób niepełnosprawnych i/lub samotnych, które poprzez podjęte działania mają możliwość odczucia rodzinnej atmosfery Świąt Bożego Narodzenia. Osoby te otrzymują wsparcie rzeczowe przygotowane przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej, które zakupione jest dzięki wsparciu Miasta Jelenia Góra oraz darczyńców. W 2020 r. wydarzenie miało szczególny wymiar z uwagi na okres pandemii COVID-19 i środki wobec niej podjęte, które negatywnie wpływają na codzienne funkcjonowanie osób będących w trudnej sytuacji społecznej. Izolacja i samotność są predyktorami wielu schorzeń somatycznych i silnymi czynnikami ryzyka zagrażającymi życiu. Zatem właśnie w tym okresie wskazane osoby należało otoczyć szczególną troską i wsparciem. Projekt „Opłatek Maltański” został częściowo sfinansowany ze środków własnych Miasta w wys. 3.000,00 zł. Pozostałe koszty zostały pokryte z wkładu finansowego Suwerennego Rycerskiego Zakonu Szpitalników Świętego Jana Jerozolimskiego zwanego Rodyjskim i Maltańskim w ramach ogólnopolskiej akcji charytatywnej oraz Koła Jeleniogórskiego Klubu Rotary w wys. 1.000,00 zł. Produkty spożywcze do paczek żywnościowych zostały przekazane przez Jeronimo Martins Polska S.A., Hotel Gołębiowski w Karpaczu, Agatę i Wacława Dwidów właścicieli Pałacu Stanisławów, którzy pozyskali słodycze z Sopp Polska oraz Polomarket Sp. z o.o. Pomoc w zakresie dostarczenia paczek do miejsca zamieszkania beneficjentów możliwa była dzięki wsparciu Straży Miejskiej w Jeleniej Górze.

Ponadto pracownicy socjalni, jak co roku, współpracowali z Bursą Szkolną nr 1 w Jeleniej Górze przy organizacji dwunastej edycji akcji „**Wielka Paka dla Dzieciaka**”. Dzięki zaangażowaniu pedagogów i młodzieży z Bursy oraz jeleniogórskich szkół Św. Mikołaj trafił po raz kolejny do domów najbardziej potrzebujących dzieci wskazanych przez pracowników socjalnych i obdarował je prezentami. W 2020 r. w ten sposób obdarowanych zostało **39** dzieci.

Pracownicy socjalni w okresie zimowym, wspólnie ze Strażą Miejską i Policją cyklicznie patrolują miejsca, w których mogą przebywać osoby bezdomne, takie jak przystanki, pustostany, ogródki działkowe, węzły ciepłownicze. Informują o możliwości skorzystania ze schronienia w schronisku, noclegowni i ogrzewalni, a także udzielają niezbędnej pomocy w tym zakresie. Jak co roku realizowany był program pn. „**ZIMA 2019/20**” i „**ZIMA 2020/21**”, koordynowany przez MOPS we współpracy z Komendą Miejską Policji, Strażą Miejską, Wojewódzkim Centrum Szpitalnym Kotliny Jeleniogórskiej, Pogotowiem Ratunkowym, Strażą Ochrony Kolei oraz Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta-Koło Jeleniogórskie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze zatrudnia 39 osób na stanowisku **pracownik socjalny** w Dziale Pomocy Środowiskowej i Dziale Opieki nad Rodziną i Dzieckiem. Zgodnie z brzmieniem art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 tys. mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden

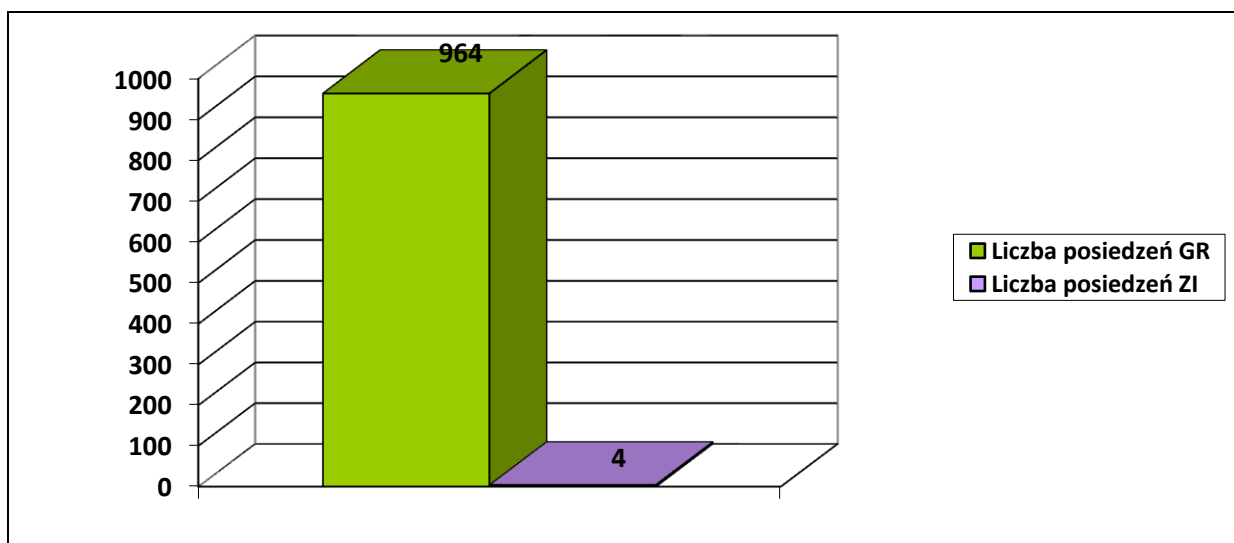
pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Obecnie Ośrodek spełnia te wymagania.

Dział Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom w Jeleniej Górze swoim działaniem obejmował Miasto Jelenią Górę, czynny był od poniedziałku do piątku w godzinach 07.30-18.00. Informacje dotyczące funkcjonowania Działu były systematycznie emitowane w „Muzycznym Radiu” w godz. 10.00, 14.00 i 20.00. Ponadto, Dział Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom prowadził stronę internetową na portalu społecznościowym, na której umieszczane są informacje na temat możliwości uzyskania pomocy i wsparcia oraz aktualnych działań DIKPPiU.

W roku sprawozdawczym Dział promował działania na rzecz mieszkańców Miasta Jelenia Góra, biorąc udział w szkoleniach, warsztatach oraz wykładach, podczas których pracownicy informowali mieszkańców o możliwościach korzystania z dostępnych form wsparcia. W 2020 r. osoby wymagające pomocy korzystały ze wsparcia: psychologów, pedagogów, instruktora terapii uzależnień i radcy prawnego.

W tym okresie z usług Działu skorzystało ogółem 175 osób. Przy obliczeniach statystycznych - zgodnie z dziennymi rejestrami oraz oświadczeniami osób, prowadzonymi w Dziale - podano rzeczywistą liczbę osób korzystających w okresie sprawozdawczym z kompleksowej pomocy. Daną osobę wykazano tylko raz, bez względu na liczbę wizyt u poszczególnych interwentów. Poniżej dane zaprezentowano w poniższym wykresie. W rzeczywistej liczbie klientów oraz ilości interwencji zawarta została liczba osób korzystających z indywidualnego wsparcia pedagogicznego, psychologicznego, terapeutycznego, poradnictwa w grupie wsparcia oraz pomocy prawnej.

Liczba przyjętych klientów oraz liczba przeprowadzonych interwencji w roku 2020.

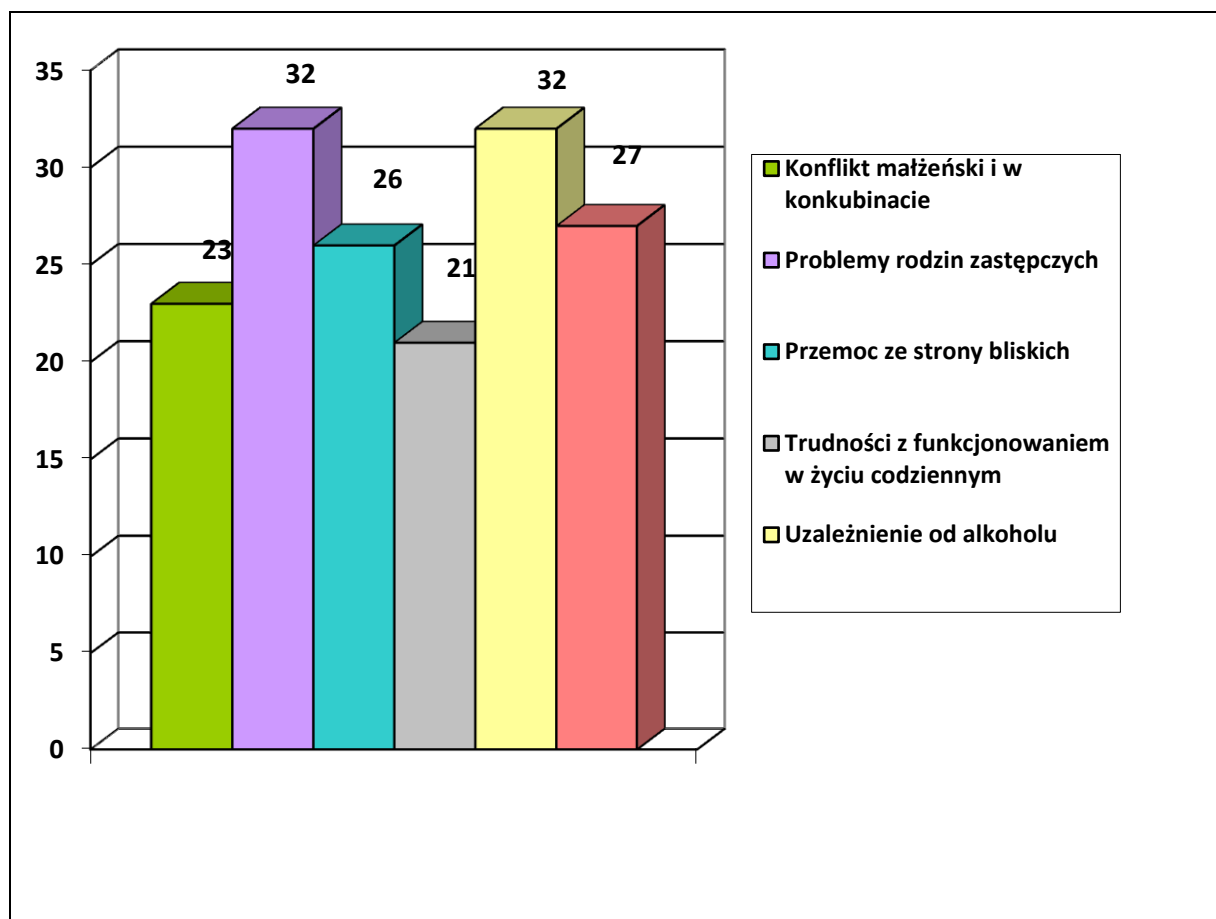

Główne problemy, z jakimi zwrócili się mieszkańcy Jeleniej Góry do Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom w roku ubiegłym:

- uzależnienie od alkoholu (w tym współuzależnienie i DDA) 32 osoby,
- problemy rodzin zastępczych 32 osoby,
- zaburzenia psychopatologiczne, psychiczne 27 osób,
- przemoc ze strony bliskich 26 osób,
- konflikt małżeński i w konkubinacie 23 osoby,
- trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym 21 osób.

Struktura problemów z jakimi zgłaszali się mieszkańcy Jeleniej Góry

W okresie związanym z pandemią wywołaną przez wirus SARS-CoV-2 pracownicy Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom udzielali telefonicznie wsparcia psychologicznego osobom objętym kwarantanną domową. W roku 2020 r. chęć skorzystania z tego rodzaju wsparcia wyraziło 6 osób. W Dziale funkcjonowała również grupa wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą w rodzinie oraz grupa wsparcia dla rodzin zastępczych prowadzone przez psychologów i pedagoga tut. Działu. Jednak działania te ograniczyły się do wsparcia 3 osób z uwagi na sytuację epidemiologiczną.

W dniu 24.01.2020 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze organizowane było szkolenie dla dyrektorów oraz innych pracowników publicznych i niepublicznych placówek przedszkolnych „Niebieskie Karty w praktyce – pomoc dziecku

krzywdzonemu w rodzinie z problemem przemocy”. Szkolenie odbyło się przy współpracy Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Jeleniej Górze oraz psychologa Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom MOPS w Jeleniej Górze z Komendą Miejską Policji w Jeleniej Górze. Podczas spotkania uczestnicy mogli zapoznać się z procedurami postępowania w przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu stosowania przemocy wobec małoletniego. Prócz tego omówione zostały możliwe przyczyny, skutki i sposoby rozpoznawania objawów krzywdzenia wobec dzieci oraz możliwości uzyskania wsparcia i pomocy. Celem przeprowadzonego szkolenia było uświadomienie przedstawicieli Oświaty o obowiązku wszczynania procedur „Niebieska Karta”, w przypadku uzasadnionego podejrzenia występowania przemocy wobec małoletnich, wynikającego z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. oraz umocnienie i usprawnienie współpracy instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy, w tym w szczególności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Miejskiej Policji oraz placówek przedszkolnych na terenie Miasta Jelenia Góra.

W okresie pandemii wywołanej przez wirus SARS-CoV-2, Dział Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom MOPS w Jeleniej Górze zajmował się rozdysponowaniem i udostępnianiem ulotek i plakatów informacyjnych zawierających „Plan awaryjny dla osób doświadczających przemocy”, skierowanych w szczególności do osób przebywających w kwarantannie i w izolacji domowej. Kampania miała na celu dotarcie do jak największej liczby odbiorców za pośrednictwem dostępnych środków i przy współpracy instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie Miasta Jelenia Góra.

Psychologowie Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom w dniu 01.10.2020 r. wygłosiły wykład na temat: „Przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy wobec studentów” podczas dni adaptacyjnych w Filii Uniwersytetu Ekonomicznego w Jeleniej Górze. Podczas wykładu została również przedstawiona struktura Ośrodka oraz formy i możliwości uzyskania pomocy i wsparcia.

Zespół Interdyscyplinarny w Jeleniej Górze we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze był współorganizatorem szkolenia on-line pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – aspekty prawne działania zespołu interdyscyplinarnego” w dniach 9-10 grudnia 2020 r. dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych. Podczas spotkania zostały omówione zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa i ochronę osób doznających przemocy przed dalszym krzywdzeniem. Prócz tego podczas szkolenia zostały przedstawione rekomendacje skutecznych metod organizacji pracy i podziału zadań w zespole interdyscyplinarnym. W szkoleniu uczestniczyła Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Jeleniej Górze oraz psycholog Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom.

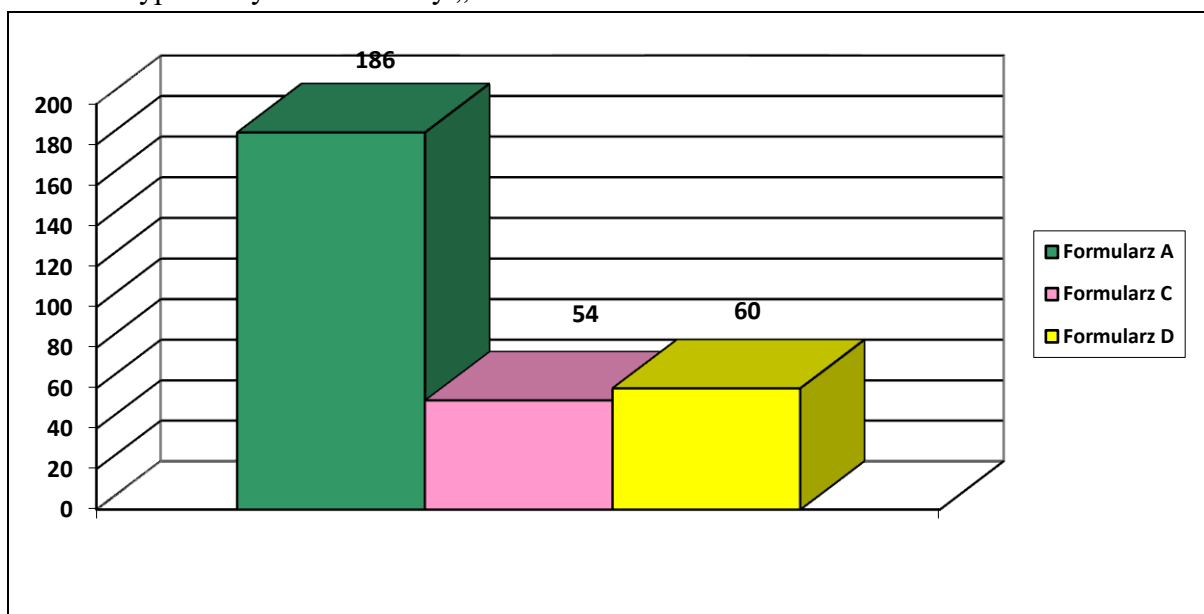
Zespół Interdyscyplinarny realizował działania określone w „Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta Jeleniej Góry na lata 2016 – 2020”.

Ośrodek realizował warsztaty korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzony metodą Duluth w wymiarze 10 godzin spotkań indywidualnych i 60 godzin spotkań grupowych. Warsztaty trwały od 09.08.2020 r. do 16.12.2020 r. Program

rozpoczęło 5 mężczyzn. Rekomenduje się, aby uczestnicy programu kontynuowali udział w warsztatach korekcyjno-edukacyjnych.

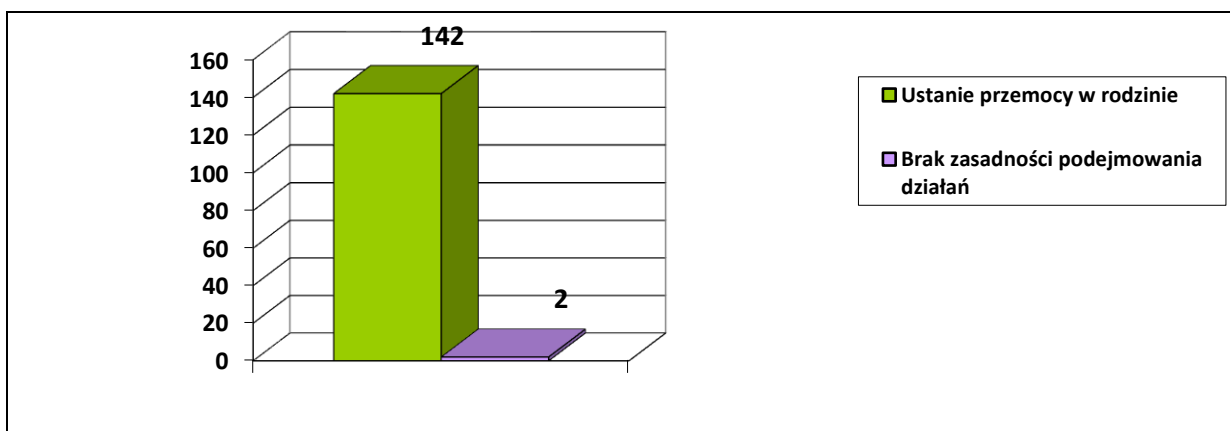
W 2020 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 964 spotkania grup roboczych. Do Przewodniczącej Zespołu w 2020 r. wpłynęło 186 „Niebieskich Kart” - formularz A. Na posiedzeniach grup roboczych wypełniono 54 „Niebieskie Karty” - formularz C oraz 60 „Niebieskich Karty” - formularz D. Dane prezentuje wykres nr 3.

Liczba wypełnionych formularzy „Niebieskich Kart” w 2020 r.

W roku sprawozdawczym zostały zakończone 144 procedury „Niebieskich Kart” po ustaniu przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie (142 procedury), a także rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań (2 procedury).

Liczba zakończonych procedur „Niebieskich Kart” w 2020 r. z uwzględnieniem powodu ich zakończenia.

W okresie sprawozdawczym, w strukturze MOPS w Jeleniej Górze funkcjonował jako Ośrodek Wsparcia **Dzienny Dom Pomocy Społecznej**, świadczący wsparcie dla osób starszych i samotnych, rencistów i emerytów o niskich dochodach, które ze względu na wiek

i niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu potrzeb życiowych. W 2020 r. średniomiesięcznie z pobytu w placówce korzystały 42 osoby. W ciągu całego 2020 roku z pobytu w placówce skorzystały 43 osoby. Na utrzymanie placówki wydatkowano kwotę 547.855,20 zł. Pensjonariusze do swojej dyspozycji mają salę komputerową, salę terapii zajęciowej i pracownię krawiecką, salę telewizyjną, sale gier, czytelnię z codzienną prasą, salę gimnastyczną i salę rehabilitacyjną wyposażoną w sprzęt do ćwiczeń, gdzie poprawiają swoją sprawność ruchową oraz stołówkę. W Domu organizowane są zajęcia: terapia zajęciowa, muzykoterapia i gimnastyka oraz spotkania przy kawie i herbacie, imieniny, urodziny w gronie pensjonariuszy, zabawy taneczne, wycieczki po ciekawych zakątkach Jeleniej Góry. W ramach akcji „Bezpieczny Senior” odbywały się spotkania z osobami zajmującymi się realizowaniem programu, m.in. z dzielnicowymi i strażnikami miejskimi. Celem tych spotkań była poprawa poczucia bezpieczeństwa osób w starszym wieku, samotnych oraz niepełnosprawnych. W ramach działalności Dom zapewnia pensjonariuszom wyżywienie w postaci dwóch posiłków dziennie śniadania i obiadu.

W okresie sprawozdawczym, w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze funkcjonował ośrodek wsparcia **Dzienny Dom „Senior+”** w Jeleniej Górze, utworzony w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, z dofinansowaniem z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na funkcjonowanie placówki. Dzienny Dom „Senior+” świadczył wsparcie dla około 30 osób starszych, emerytów i rencistów, nieaktywnych zawodowo, zapewniał pensjonariuszom 8-godzinny pobyt od poniedziałku do piątku, w tym zaspokajał ich potrzeby bytowe, edukacyjne, terapię zajęciową, świadczenia opiekuńcze oraz realizował potrzeby w aspekcie kulturalnym, rekreacyjnym i towarzyskim. W ramach działalności Dom zapewniał pensjonariuszom wyżywienie w postaci dwóch posiłków dziennie, śniadania i obiadu. Uczestnicy do swojej dyspozycji mieli dwie sale odpoczynku, salę telewizyjno-filmową z biblioteczką, salę terapii zajęciowej, salę gimnastyczną wyposażoną w sprzęt oraz gabinet rehabilitacji, aneks kuchenny z zajęciami kulinarnymi i jadalnię, która pełniła również funkcję świetlicy, gdzie organizowane były spotkania i uroczystości. W ciągu całego 2020 roku z pobytu w placówce skorzystało 35 osób. Koszt realizacji zadania w ramach Programu wyniósł ogółem 394.738,24 zł, w tym ze środków własnych 301.501,31 zł, natomiast z dotacji budżetu państwa 93.236,93 zł. Dodatkowo z wpłat od pensjonariuszy uzyskano kwotę 35.391,42 zł. W Dziennym Domu „Senior+” pensjonariusze mieli możliwość korzystania z zajęć aktywności ruchowej, których celem było utrzymywanie oraz poszerzanie sprawności fizycznej uczestników. Dzięki ćwiczeniom i terapiom grupowym, pensjonariusze mogli poznać dostosowane do ich wieku ćwiczenia, metody relaksacyjne, a poznane przyrządy i techniki pozwoliły na wykorzystywanie ich również w warunkach domowych, głównie podczas świadczonych usług zdalnie.

W trakcie zawieszenia działalności związanej z pandemią, tj. od 12.03.2020 r. do 29.05.2020 r. oraz od 26.10.2020 r. do 31.12.2020 r., podczas pozostawania pensjonariuszy w domach wszyscy chętni seniorzy z obu ośrodków wsparcia otrzymywali posiłki w formie cateringu do miejsca zamieszkania, kadra prowadziła zajęcia w formie alternatywnej, utrzymując regularny kontakt z uczestnikami, robiąc zakupy, realizując recepty. Terapia

zajęciowa oraz rehabilitacja, odbywała się poprzez indywidualne konsultacje oraz dostarczenie właściwych pakietów materiałów dla pensjonariuszy. Ponadto seniorzy w tym trudnym okresie mogli liczyć na pomoc psychologa.

III. ZADANIA WŁASNE POWIATU

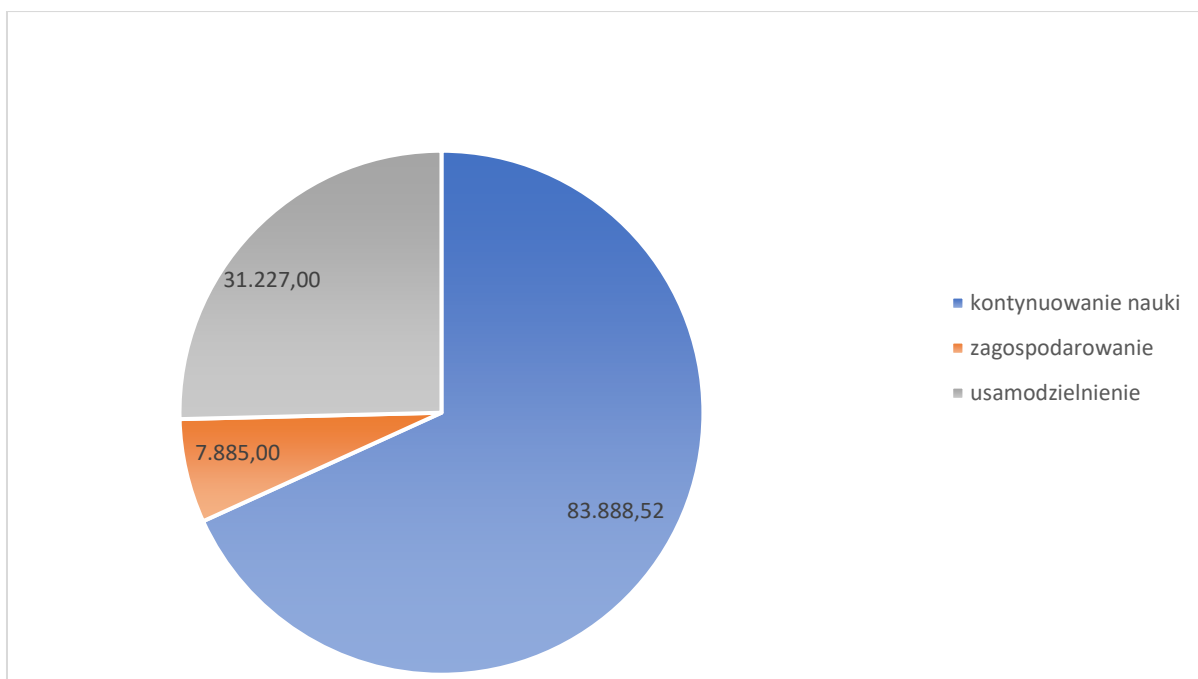
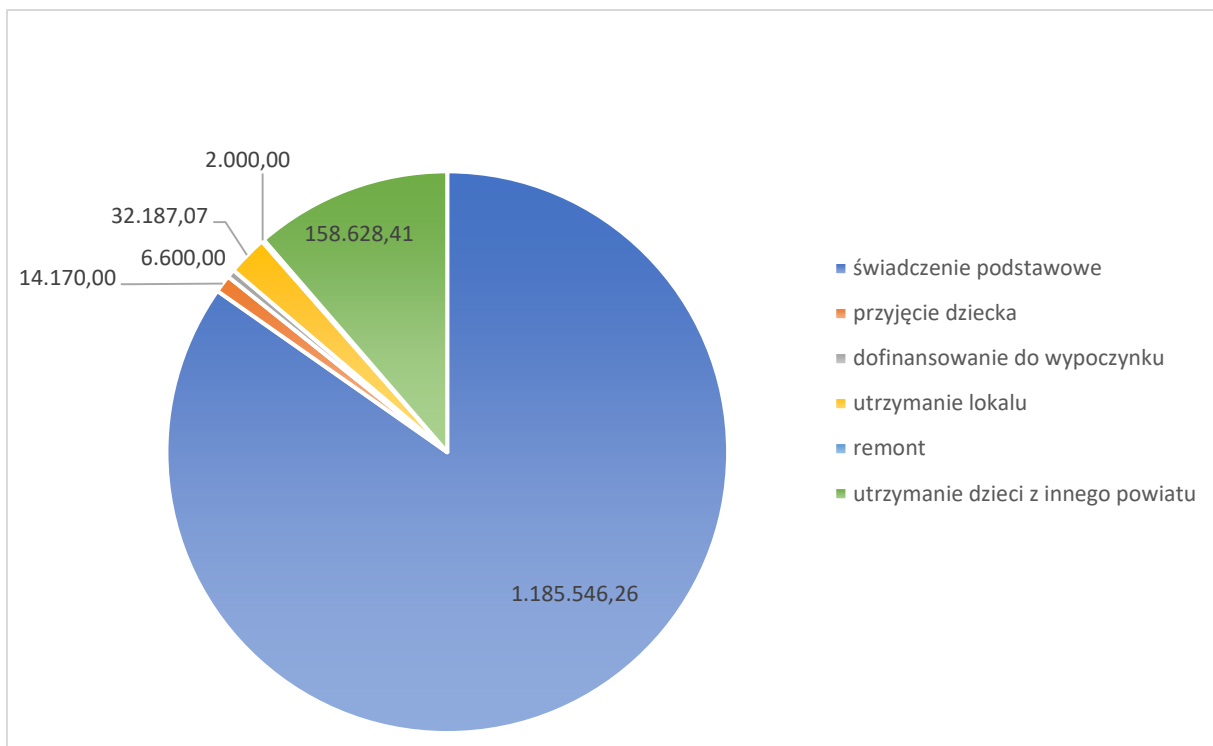
Do zadań własnych powiatu należy między innymi opieka nad rodziną i dzieckiem oraz rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

W roku 2020 na realizację zadań, wykonywanych przez **Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem**, związanych z organizowaniem opieki w rodzinach zastępczych dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, wsparciem pełnoletnich wychowanków opuszczających rodzinną pieczę zastępczą wydatkowano kwotę 1.522.132,36 zł, przy czym 158.628,41 zł przekazano powiatom, na terenie których przebywają w rodzinach zastępczych dzieci będące mieszkańcami Jeleniej Góry.

Kwota ta została wydatkowana na:

- pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 148 dzieci w 112 rodzinach zastępczych (4 rodziny zastępcze zawodowe, 19 rodzin zastępczych niezawodowych i 89 rodzin spokrewnionych) w wysokości 1.340.174,77 zł (w tym również świadczenia podstawowe na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, a przebywające w rodzinach zastępczych w Jeleniej Górze),
- jednorazową pomoc pieniężną na pokrycie wydatków związanych z przyjmowaniem dziecka do rodziny zastępczej, wypłacona 14 dzieciom w 9 rodzinach zastępczych w wysokości 14.170,00 zł,
- dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania wypłacone 22 wychowankom w wysokości 6.600,00 zł,
- świadczenie na przeprowadzenie niezbędnego remontu wypłacone 1 zawodowej rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego w wysokości 2.000,00 zł,
- świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania lokalu dla 3 rodzin zastępczych zawodowych o charakterze pogotowia rodzinnego w wysokości 32.187,07 zł,
- pomoc pieniężną na usamodzielnienie wypłacona 4 wychowankom rodzin zastępczych w wysokości 31.227,00 zł,
- pomoc na zagospodarowanie wypłacona 5 wychowankom rodzin zastępczych w wysokości 7.885,00 zł,
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki wypłacona 17 wychowankom rodzin zastępczych w wysokości 83.888,52 zł.

Szczegółowe dane dot. świadczeń przedstawiają poniższe wykresy.

Od 2016 roku rodziny zastępcze objęte są wsparciem w postaci **dodatku wychowawczego**, zwanym „500+”. Dodatek ten przysługuje na każde dziecko umieszczone w pieczy zastępczej do ukończenia przez nie 18 roku życia, jednak nie dłużej niż do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko pieczy zastępczej. Na ten cel w analizowanym okresie zostały wykorzystane środki w wysokości 634.693,18 zł wraz z kosztami obsługi.

W przeciągu roku wydanych zostało łącznie 115 decyzji przyznających prawo do ww. świadczenia.

Od 01.07.2019 r. zgodnie z art. 113a na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego, dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz dyrektora interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, składany w powiatowym centrum pomocy rodzinie właściwym ze względu na miejsce położenia placówki lub ośrodka, na każde umieszczone w tych placówkach i ośrodkach dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia przysługuje **dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego** określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Na ten cel w roku 2020 wykorzystano środki w wysokości 648.898,10 zł wraz z kosztami obsługi. W przeciągu roku wydanych zostało łącznie 121 decyzji przyznających prawo do dodatku wychowawczego dla wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, dzieci wychowywane w rodzinach zastępczych oraz wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych otrzymali wsparcie w postaci świadczenia 300,00 zł jednorazowo. Z programu skorzystało łącznie 206 dzieci na kwotę 61.800.00 zł.

Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem zajmuje się również wydawaniem **skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych**. W roku sprawozdawczym wydanych zostało 25 skierowań, w tym:

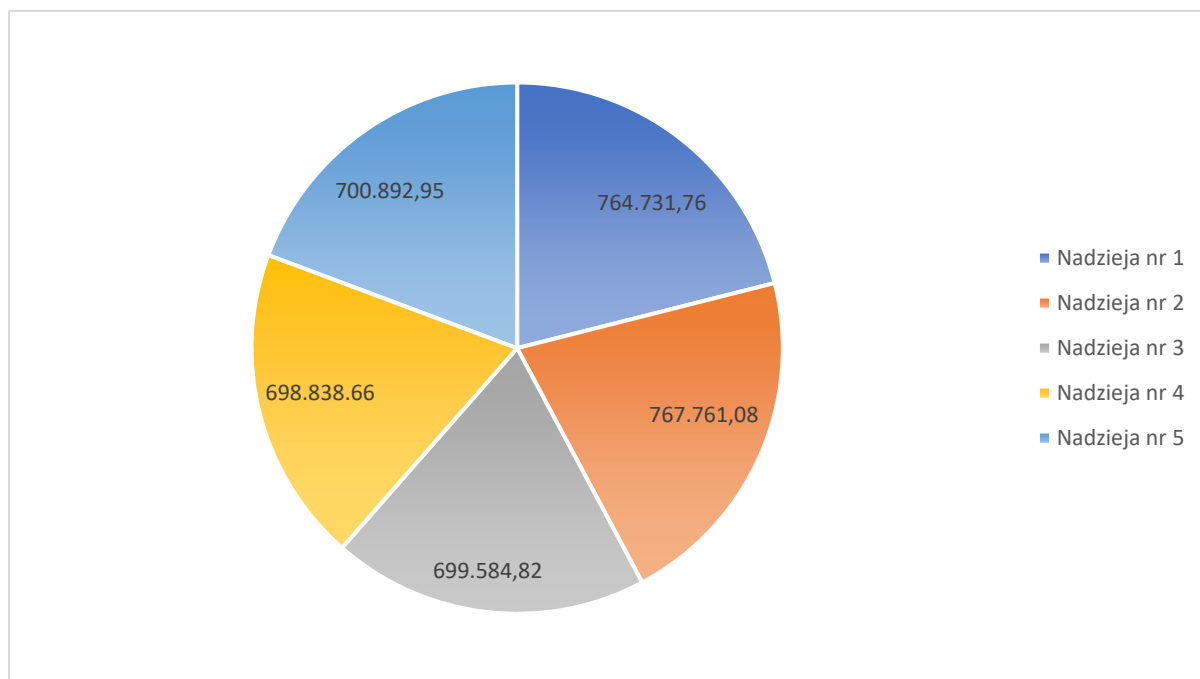
- 0 skierowań do Domu Dla Dzieci „Nadzieja nr 1”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 5 skierowań do Domu Dla Dzieci „Nadzieja nr 2”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 6 skierowań do Domu Dla Dzieci „Nadzieja nr 3”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 2 skierowania do Domu Dla Dzieci „Nadzieja nr 4”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 3 skierowania do Domu Dla Dzieci „Nadzieja nr 5”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 9 skierowań do Centrum Opieki nad Dzieckiem „Dąbrówka” w Jeleniej Górze, zawierającego w swojej strukturze 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze.

W 2020 r. na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wydatkowano łącznie kwotę 3.631.809,27 zł. W kwocie tej mieści się:

- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu Dla Dzieci nr 1 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze w wysokości 764.731,76 zł,
- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu Dla Dzieci nr 2 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze w wysokości 767.761,08 zł,

- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu Dla Dzieci nr 3 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze w wysokości 699.584,82 zł,
- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu Dla Dzieci nr 4 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze w wysokości 698.838,66 zł,
- koszty utrzymania dzieci w Domu Dla Dzieci nr 5 „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze w wysokości 700.892,95 zł.

Szczegółowe dane dot. przekazanych placówkom dotacji przedstawia poniższy wykres.

W związku z brakiem miejsc w pieczy zastępczej instytucjonalnej jak i rodzinnej, Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem celem realizacji postanowień sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej poszukuje miejsc również poza terenem Miasta Jeleniej Góry. W 2020 r. na terenie innych powiatów zarówno w instytucjonalnej jak i rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 57 dzieci (w tym 11 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, 46 dzieci w rodzinach zastępczych). Dotacja przekazana innym powiatom na podstawie porozumień na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w 2020 r. wyniosła 736.369,29 zł. w tym:

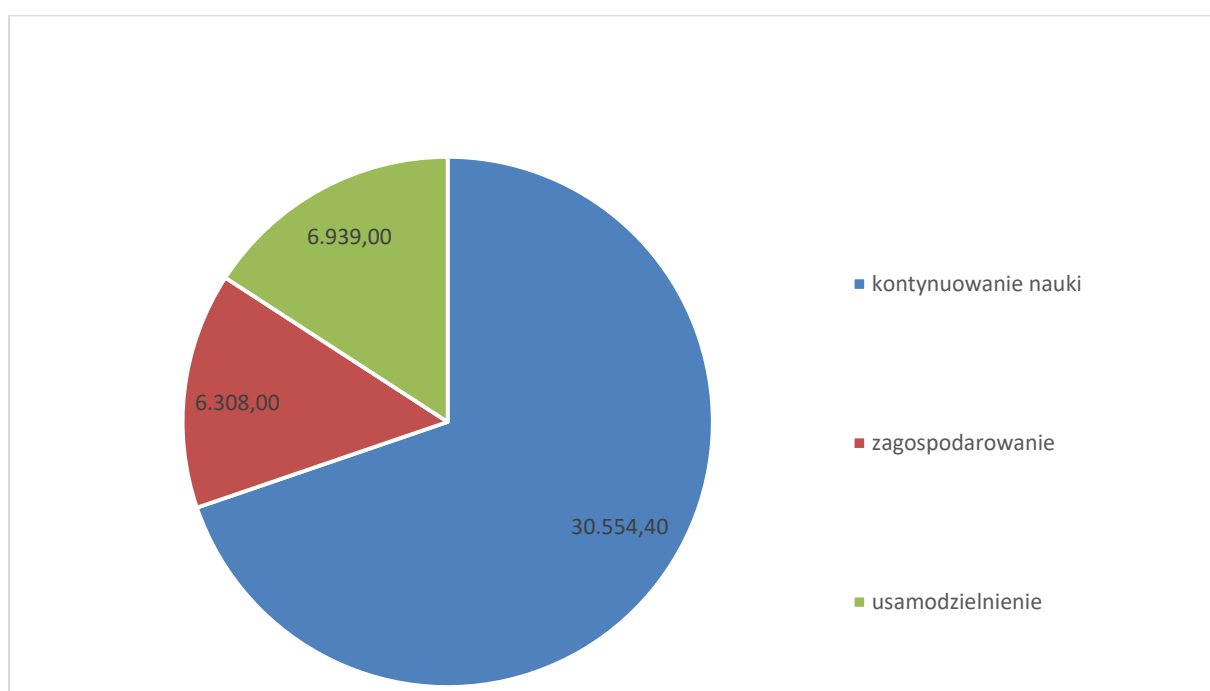
- opłata za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w kwocie 264.345,84 zł,
- opłata za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w kwocie 490.023,45 zł.

W ramach świadczeń pieniężnych związanych z pomocą osobom usamodzielnianym opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą wydatkowano łącznie kwotę 43.801,40 zł. Kwotę tę przeznaczono na:

- pomoc pieniężną na usamodzielnienie dla 1 wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej w wysokości 6.939,00 zł,
- pomoc na zagospodarowanie wypłacona 4 wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych w wysokości 6.308,00 zł,
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki wypłacona 9 wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych w wysokości 30.554,40 zł.

Szczegółowe dane dot. świadczeń dla usamodzielnianych przedstawia poniższy wykres.

W celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym w rodzinach oraz udzielania wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w Ośrodku zatrudnionych jest **6 asystentów rodziny**. Do zadań asystenta należało między innymi diagnozowanie problemu rodziny i określenie, wspólnie z rodziną podstawowych problemów i potrzeb, sporządzenie planu pomocy rodzinie, zorganizowanie wsparcia środowiskowego oraz podejmowanie wspólnie z rodziną działań związanych z realizacją zadań zawartych w planie, prowadzenie poradnictwa i edukacji w zakresie możliwości rozwiązywania występujących problemów, pomoc w poprawie sytuacji życiowej rodziny, kontrolowanie i wspieranie procesu zmian, wzmacnianie i pokazywanie rezultatów własnych osiągnięć, dalsze budowanie aktywnej postawy rodziny oraz monitoring w rodzinach, w których zakończono pracę asystenta. Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, liczba rodzin, z którymi jeden asystent

może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin. W 2020 r. wsparciem asystentów rodziny objętych było łącznie 108 rodzin, z 24 rodzinami asystenci zakończyli pracę (w 10 przypadkach ze względu na osiągnięcie założonych celów, w 6 przypadkach ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę, z 4 ze względu na brak efektów w pracy z rodziną, natomiast w 4 ze względu na zmianę metody pracy z rodziną). 21 rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, zostało zobowiązanych do tej współpracy przez Sąd. Jednym z zadań asystenta rodziny zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 15 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1. W 2020 r. asystenci rodziny zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze dokonali łącznie 112 takich ocen. W 2020 r. asystenci rodziny podejmowali szereg działań mających na celu poprawę sytuacji rodziny w codziennym funkcjonowaniu, a w szczególności podniesienie kompetencji opiekuńczo wychowawczych rodziców. W 28 przypadkach asystenci rodziny występowali do Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze III Wydział Rodzinny i Nieletnich z wnioskiem o podjęcie działań zgodnych z art. 109 kodeksu rodzinnego, a w szczególności o ingerencję w wykonywanie władzy rodzicielskiej ze względu na zaniedbania opiekuńczo-wychowawcze wobec dzieci, występującą przemoc w rodzinie co bezpośredni zagraża bezpieczeństwu i zdrowiu dzieci.

W roku 2020 r. asystenci rodziny sporządzili 26 opinii o bieżącym funkcjonowaniu rodziny w odpowiedzi na zapytanie Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze oraz 11 opinii w odpowiedzi na zapytanie Komendy Miejskiej Policji w Jeleniej Górze Wydział ds. Nieletnich i Patologii. W trakcie współpracy z rodzinami, asystenci rodziny podjęli działania celem umieszczenia matek z dziećmi w domach samotnych matek. Działania te podjęto w stosunku do 5 rodzin, które zostały umieszczone w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Smolniku oraz w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia w Wałbrzychu. W związku z występowaniem w większości rodzin problemu uzależnienia od różnego rodzaju substancji psychoaktywnych 9 osób zostało umieszczonych w ośrodkach uzależnień, celem przejścia 12 miesięcznej terapii.

W 2020 r. asystenci rodziny podejmowali szereg innych działań mających na celu poprawę sytuacji rodziny w codziennym funkcjonowaniu a w szczególności podniesienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców:

- 45 rodzin zostało zgłoszonych do akcji charytatywnych tj. „Szlachetna Paczka” czy organizacja Mikołajek dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 16 dzieci z rodzin wspieranych pracą asystenta rodziny zostało zgłoszonych do wyjazdu wakacyjnego organizowanego przez kuratorium oświaty we Wrocławiu,
- 8 rodzin zostało wyposażonych w sprzęt komputerowy pozyskany od sponsorów dla dzieci, celem realizacji zdalnego nauczania w okresie pandemii COVID-19,
- 10 rodzin wystąpiło z wnioskiem do Urzędu Miasta w Jeleniej Górze o przydział mieszkania z zasobów miasta,
- 6 rodzin zostało wyposażonych w sprzęt AGD oraz w meble.

Asystenci rodziny na bieżąco współpracują również z wieloma instytucjami działającymi na terenie Miasta Jeleniej Góry, a w szczególności z:

- Publiczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Jeleniej Górze,
- szkołami i przedszkolami funkcjonującymi na terenie Miasta Jeleniej Góry,
- Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- Działem Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom tut. Ośrodka w związku z prowadzonymi procedurami Niebieskie Karty,
- Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze,
- placówkami opiekuńczo-wychowawczymi funkcjonującymi na terenie Miasta Jeleniej Góry.

W Dziale Opieki nad Rodziną i Dzieckiem zatrudnionych jest również **4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej**. W roku sprawozdawczym do ich zadań należało między innymi:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- przygotowanie we współpracy z asystentem rodziny i rodziną zastępczą planu pomocy dziecku,
- pomoc rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu oraz w uzyskaniu dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej
- zgłaszanie do Ośrodków Adopcyjnego informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- sporządzenie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie zastępczej i jej członkach.

Do zadań koordynatorów rodziny należało także udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej w oparciu o indywidualne programy usamodzielnienia. W roku sprawozdawczym koordynatorzy wspólnie z wychowankami oraz opiekunami usamodzielnia sporządzili 8 indywidualnych programów usamodzielnienia. Świadczyli oni również merytoryczne wsparcie rodzinom zastępczym oraz pomoc w przezwyciężeniu problemów wychowawczych z dziećmi, nawiązując bezpośredni kontakt z rodzinami zastępczymi oraz monitorując proces adaptacji dziecka w rodzinie zastępczej, jego rozwój psychiczny, wystąpienie zaburzeń rozwojowych lub postępów w rozwoju dziecka.

Do zadań koordynatorów należy również współpraca z pracownikami socjalnymi w zakresie umożliwienia dzieciom przebywającym w rodzinie zastępczej powrotu do rodziny biologicznej, inicjowanie nowych form wsparcia uwzględniających zasoby środowiska lokalnego dla rodzin i dzieci w rodzinach zastępczych. W 2020 r. opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej objętych było 75 rodzin zastępczych. Do adopcji trafiło 3 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych o charakterze pogotowia rodzinnego. Zadaniem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. W przypadku dzieci poniżej 3 roku życia oceny tej dokonywano raz na kwartał, w przypadku dzieci powyżej 3 roku życia raz na 6 miesięcy. Po przeprowadzeniu przedmiotowych ocen w konsultacji z koordynatorem rodzinnej pieczy

zastępczej oraz innymi specjalistami pracującymi z dzieckiem i rodziną zastępczą, organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułował na piśmie opinie dotyczące zasadności dalszego pobytu dzieci w pieczy zastępczej, a następnie przekazywał je do właściwego Sądu.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w 2020 r. przeprowadzili 180 zespołów ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 23 zespoły ds. oceny rodzin zastępczych. W 2020 r. zostało sporządzonych 176 opinii dotyczących oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 23 opinie dotyczących funkcjonowania rodzin zastępczych. Dodatkowo koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej sporządzili 12 opinii na potrzeby i prośbę Sądu, oraz 1 opinię na prośbę Rzecznika Praw Dziecka. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wystosowali 9 wniosków do Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, 11 dzieci, z już uregulowaną sytuacją prawną zostało zgłoszonych do Ośrodka Adopcyjnego. Ponadto dla potrzeb Sądu Rejonowego przeprowadzono 23 wywiady w środowisku, na podstawie, których sporządzono 23 opinie dotyczące osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Trzech pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze posiada uprawnienia do prowadzenia szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze. W 2020 r. nie zostało przeprowadzone szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze ze względu na sytuację wywołaną pandemią COVID-19. W przypadku wystąpienia sytuacji problemowych w rodzinach zastępczych, koordynatorzy podejmują działania mające na celu poprawę sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Przeprowadzane są wizyty w szkołach, rozmowy z wychowawcą oraz pedagogiem szkolnym. Analizie podlegają zgłaszane przez rodziców zastępczych trudności opiekuńczo-wychowawcze. Opracowywany jest także plan działań interwencyjnych i naprawczych. Ocenie podlegają kontakty dzieci z rówieśnikami, stosunek do dorosłych, relacje między poszczególnymi członkami rodziny. W uzasadnionych przypadkach sporządzany jest wniosek do Sądu o wydanie odpowiednich zarządzeń dotyczących rodziny zastępczej, w roku 2020 sporządzono 4 takie wnioski. W sytuacji, kiedy w trakcie pracy z rodziną stwierdzony zostaje brak zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, sporządzane są do Sądu Rejonowego wnioski o powrót dziecka do rodziny biologicznej, bądź też o umieszczenie dziecka w innej formie pieczy zastępczej. W okresie sprawozdawczym do Sądu Rejonowego złożono 4 wnioski o rozwiązanie rodziny zastępczej, dzieci zostały umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W 2020 r. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej podejmowali szereg innych działań mających na celu wspieranie rodzin zastępczych:

- 12 rodzin zostało zgłoszonych do akcji charytatywnych tj. „Szlachetna Paczka” czy Wielka Paka dla Dzieci dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- 2 rodziny zastępcze zostały doposażone w sprzęt komputerowy pozyskany dzięki sponsorom,
- 5 dzieci z rodzin zastępczych zgłoszono do wyjazdu wakacyjnego organizowanego przez kuratorium oświaty we Wrocławiu,
- motywowanie rodzin zastępczych do udziału w grupach wsparcia,
- pomoc rodzinom zastępczym w uzyskiwaniu informacji z innych instytucji tj. ZUS, Urząd Skarbowy,

- pomoc w ustaleniu wizyt u specjalistów,
- pomoc w wypełnieniu i złożeniu wniosku o przydział mieszkania z zasobów miasta.

W Dziale Opieki nad Rodziną i Dzieckiem zatrudnionych jest dwóch **pracowników socjalnych**, którzy prowadzą pracę socjalną w rodzinach zastępczych nie objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, wspierają usamodzielnionych wychowanków oraz podejmują szereg dodatkowych działań na rzecz rodzicielstwa zastępczego. Podobnie jak koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracownicy socjalni w roku 2020 przeprowadzili 24 zespoły ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, a co za tym idzie sporządzili 24 opinie do sądu o sytuacji dziecka i dalszej zasadności pobytu w pieczy zastępczej, 1 opinię w odpowiedzi na prośbę sądu oraz 1 wniosek o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej. Dodatkowo wydanych zostało na potrzeby Sądu 14 opinii o sytuacji rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczych sporządzonych przez kierownika działu. Na dwa miesiące przed osiągnięciem pełnoletności przez wychowanków rodzin zastępczych lub na dwa miesiące przed opuszczeniem placówki opiekuńczo-wychowawczej, z wychowankami pieczy zastępczej sporządzany jest program usamodzielnienia, gdzie wraz z wychowankiem i jego opiekunem określone są cele i zadania wychowanka, jego plany edukacyjne oraz życiowe. W przypadku braku opiekuna programu usamodzielnienia, opiekunem zostaje pracownik socjalny Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem, przyjmując na siebie obowiązek pomocy i nadzorowania wychowanka. W 2020 r. indywidualne programy usamodzielniania były przygotowane dla 2 wychowanków, natomiast w przypadku wychowanków posiadających indywidualny program zakończenia przeprowadzono dodatkowo 33 aktualizacje IPU oraz zakończenie programu.

Pracownicy socjalni podejmowali także szereg działań wspierających i informacyjnych na rzecz rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w tych rodzinach:

- wskazywanie rozwiązań bieżących problemów, sytuacji konfliktowych,
- pomoc w pisaniu pism, wniosków, składaniu wniosków np. do MOPS, PSON, WGM,
- pomoc w nawiązaniu, utrzymaniu oraz poprawie relacji między rodziną zastępczą a rodziną biologiczną,
- informowanie o koloniach, mikołajkach i innych imprezach organizowanych przez MOPS oraz organizacje działające na terenie Miasta Jeleniej Góry,
- zgłaszanie rodzin do udziału w projektach, koloniach itp.
- pomoc w szukaniu dodatkowych kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży,
- współpraca z innymi PCPR na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy,
- kierowanie w miarę potrzeb do różnych instytucji wspierających rodzinę i dzieci oraz dorastającej młodzieży (poradnie specjalistyczne, doradca zawodowy, fundacje, biura prawne, MOPS, ZUS, SĄD, UM, WGM, PZON itp.),
- poszukanie sponsorów,
- nawiązywanie kontaktów z wychowawcami klas, pedagogami, współpraca z przedstawicielami szkół, OHP.

Działania podejmowane na rzecz pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej:

- pomoc w budowaniu grupy wsparcia dla wychowanka,

- pomoc i wsparcie w wytyczaniu celów bliższych i dalszych, wspieranie wychowanka w ich realizacji,
- szukanie wolontariuszy chętnych do wspierania wychowanka w dążeniu do samodzielnego niezależnego życia (opiekuna usamodzielnienia, wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego itp.)
- kierowanie w miarę potrzeb do różnych instytucji wspierających rodzinę i dzieci oraz dorastającej młodzieży (poradnie specjalistyczne, doradca zawodowy, fundacje, biura prawne, MOPS, ZUS, SAD, UM, WGM, PZON itp.)
- poszukanie sponsorów,
- pomoc w opracowaniu dokumentacji (pisanie pism, pomoc w wypełnianiu wniosków do różnych instytucji),
- pomoc edukacyjna, podtrzymywanie motywacji do nauki i ukończenia szkoły,
- podwyższanie kompetencji społecznych i zaradności życiowej,
- pomoc w rozwiązywaniu problemów, szukaniu rozwiązań trudnych sytuacji życiowych, wskazywanie rozwiązań, podpowiadanie, wskazywanie sposobów, sugerowanie), prezentacja metod wspomagających rozwiązywanie konfliktów i kwestii spornych, prowadzenie mediacji,
- doradzanie, wspólne zakupy z tytułu uzyskanych świadczeń na zagospodarowanie, usamodzielnienie np. wybór i zakup mebli, artykułów gospodarstwa domowego, pomoc w szukaniu ekipy remontowej,
- pomoc w szukaniu ofert pracy, miejsca zamieszkania,
- pomoc w uzyskaniu lokalu z zasobów miasta Jelenia Góra
- współpraca z UP, OHP, UM, fundacjami i innymi instytucjami mogącymi wesprzeć wychowanka w jego procesie usamodzielnienia,
- oddziaływania wychowawcze mające na celu wyrobienie właściwych postaw społecznych i przygotowanie do samodzielnego życia,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń (MOPS, PFRON, ZUS itp.),
- współpraca z opiekunem usamodzielnienia, rodziną wychowanka na rzecz sprawnej i skutecznej realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia
- modyfikowanie z usamodzielnianym i opiekunem IPU w miarę zmieniającej się sytuacji wychowanka,
- objaśnianie norm prawnych i przepisów dotyczących usamodzielnianego wychowanka.

Pracownicy socjalni Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem podjęli kontakt z 215 środowiskami objętymi wsparciem i pomocą ww. działu, w tym uczestniczyli w 85 zespołach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.

W analizowanym okresie pracownicy Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem wydali łącznie 438 decyzji administracyjnych w tym:

- pomoc dla rodzin zastępczych – 168 decyzji,
- pomoc dla osób usamodzielnionych (kontynuacja nauki) – 19 decyzji,
- pomoc na zagospodarowanie dla osób usamodzielnionych – 8 decyzji,
- pomoc na usamodzielnienie dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej 7 decyzji,
- dodatek wychowawczy – 115 decyzji (rodziny zastępcze)
- świadczenie w wysokości dodatku wychowawczego z art. 113 a – 121 decyzji (placówki opiekuńczo-wychowawcze).

W ramach konkursu ogłoszonego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „**Program asystent rodziny na rok 2020**” został wypłacony dodatek do wynagrodzenia dla asystentów rodziny zatrudnionych w gminach w roku 2020. Wysokość dofinansowania wynosiła 1.700,00 zł dla jednego asystenta. Łączna kwota dotacji z ww. programu to kwota 8.500,00 zł. Przyznane środki umożliwiły dofinansowanie kosztów wypłaty dodatku do wynagrodzenia dla 5 asystentów rodziny, którzy aktywnie działali na rzecz rodzin w okresie pandemii Covid-19.

W związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 w 2020 r. i potrzebą odpowiedniego zabezpieczenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej, rodziny zastępcze) na terenie kraju, a także w związku z wejściem w życie przepisów umożliwiających uruchomienie szybkiej ścieżki procedowania projektów unijnych, wdrożono projekt pn. „**Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19**” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020. Celem projektu było zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków epidemii w obszarze pieczy zastępczej poprzez wzmocnienie rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, w zakresie bezpiecznej realizacji zadań tych podmiotów w okresie epidemii. Liderem projektu jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a Wojewoda Dolnośląski pełni funkcję Partnera w realizacji zadań na terenie województwa dolnośląskiego, natomiast Miasto Jelenia Góra otrzymało dofinansowanie w kwocie 423.033.62 zł. Celem szczegółowym powyższego projektu było wsparcie dzieci w rodzinnych i instytucjonalnych podmiotach pieczy zastępczej w sytuacji zagrożenia epidemią choroby COVID – 19 poprzez:

- zakup wyposażenia na cele realizowania zadań w trybie zdalnego nauczania (w tym zakup laptopów, komputerów stacjonarnych, oprogramowania i sprzętu audiowizualnego) dla 70 rodzin zastępczych i 8 placówek opiekuńczo wychowawczych,
- zakup środków ochrony indywidualnej i wyposażenia do bezpośredniej walki z epidemią (w tym zakup środków ochrony indywidualnej – maseczek, rękawiczek, zakup środków dezynfekcyjnych, a także zakup wyposażenia do organizacji miejsc kwarantanny/izolacji dla dzieci z pieczy zastępczej) dla 82 podmiotów pieczy zastępczej.

Łącznie z pomocy skorzystało 365 osób (rodziny zastępcze, dzieci umieszczone w pieczy zastępczej oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Jeleniej Góry). W ramach otrzymanych środków zakupiono:

- 130 laptopów wraz z oprogramowaniem,
- 130 słuchawek,
- 6 telewizorów,
- 1 rzutnik multimedialny,
- 3 650 szt. maseczek ochronnych,
- 16 000 szt. rękawiczek jednorazowych,
- 110 litrów płynu dezynfekującego,
- w dwóch placówkach opiekuńczo-wychowawczych stworzono i doposażono miejsca kwarantanny dla 4 osób (dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej bądź dzieci ze stwierdzonym zakażeniem wirusem COVID-19).

W 2020 roku **Dział Rehabilitacji** realizował zadania powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, których głównym źródłem finansowania były środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Limit środków przyznany decyzją Zarządu PFRON dla Miasta Jeleniej Góry na realizację zadań ustawowych z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej na rok 2020 wynosił 2.307.153,00 zł. W roku 2020 całość środków przeznaczono na rehabilitację społeczną. W 2020 roku Dział realizował:

- zadania powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- obsługę merytoryczną i finansową programów celowych PFRON, których uczestnikiem jest Miasto Jelenia Góra,
- zapewnienie osobom ubezwłasnowolnionym całkowicie lub częściowo opieki prawnej lub kurateli,
- prowadzenie Klubu Integracji Społecznej,
- prowadzenie wypożyczalni sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego dla mieszkańców Miasta Jeleniej Góry,
- prowadzenie Punktu Informacji dla Osób Niepełnosprawnych.

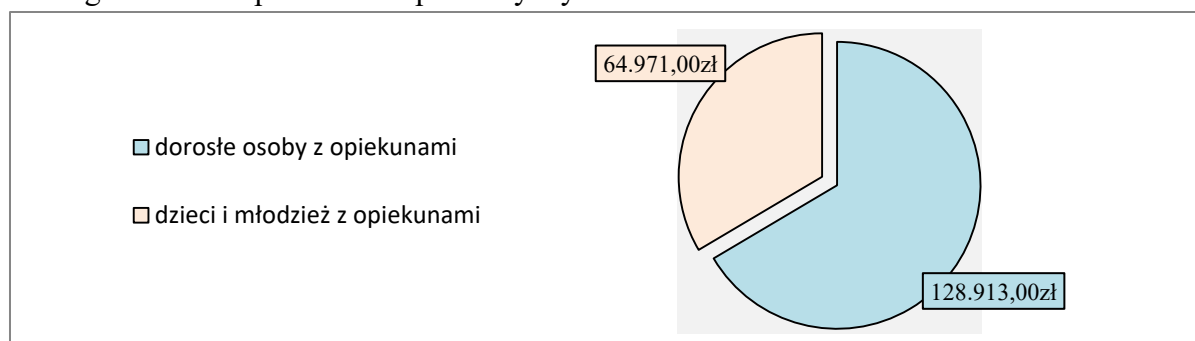
Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym poprzez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych,
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

W ramach rehabilitacji społecznej w 2020 roku realizowano następujące zadania:

1. **Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych** na kwotę 193.884,00 zł. Liczba ubiegających się o dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych ogółem wyniosła 341 osób, w tym 120 opiekunów. Wyplacono dofinansowanie dla 181 osób, w tym 63 opiekunom.

Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres.

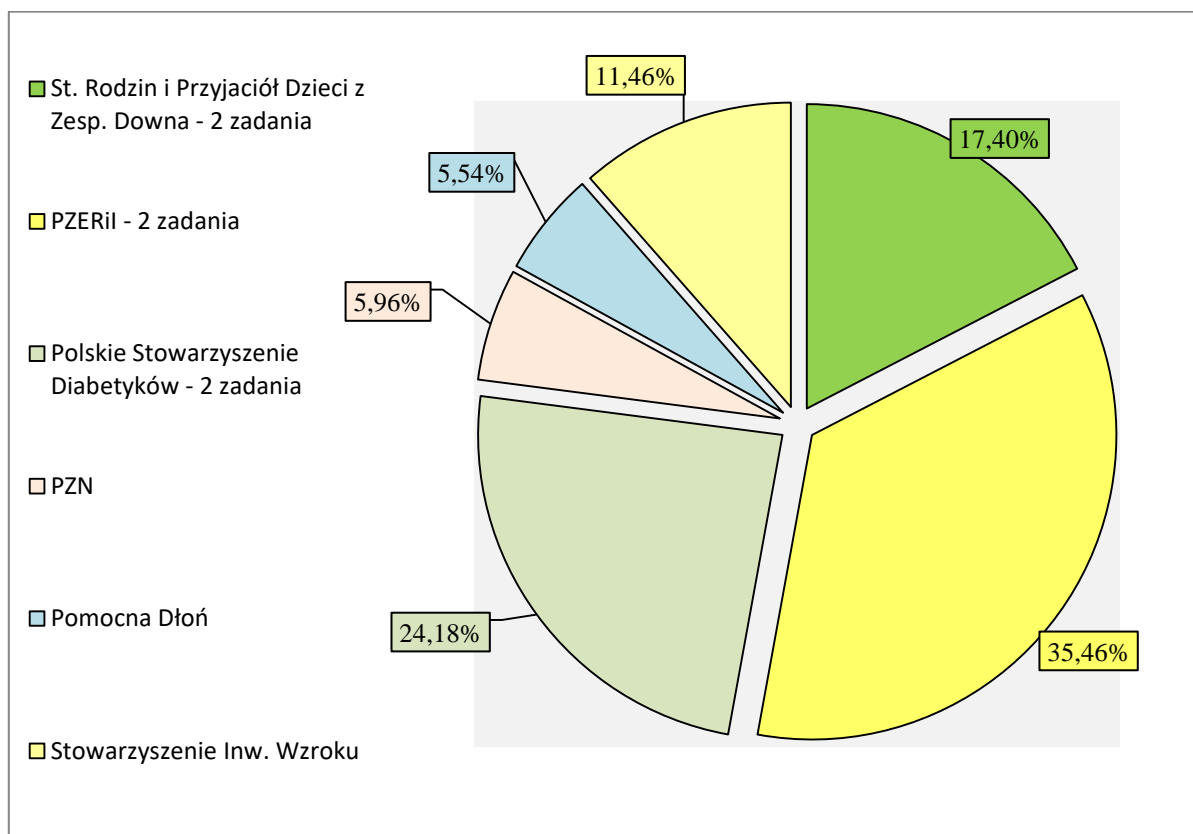

2. **Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.** Na zadanie to wpłynęły 26 wniosków (26 imprez), na kwotę 71.440,00 zł. Przedmiotowe wnioski złożyło 14 organizacji pozarządowych. Kwota wydatkowana na to zadanie wyniosła 26.171,00 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, przy jednoczesnej pozytywnej opinii Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, przyznał dofinansowanie do organizacji 14 imprez. W związku z ogłoszonym stanem epidemii podmiotom wymienione w poniższym wykresie zrealizowały tylko 9 zadań. W imprezach tych wzięło udział łącznie 299 osoby niepełnosprawne.

Procentową wielkość wsparcia przedstawia poniższy wykres.

3. **Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze** przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów. Wydatkowano kwotę 560.889,00 zł, w tym na:

- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla 10 niepełnosprawnych osób na kwotę 19.549,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla 1 podmiotu prowadzącego działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych na kwotę 7.000,00 zł,
- dofinansowanie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla 685 osób na kwotę 534.340,00 zł.

Należy podkreślić, że dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne jest niezmiernie ważnym zadaniem, gdyż są to środki i sprzęty niezbędne do godnego i pełniejszego funkcjonowania tych osób w środowisku. Należą do nich: protezy kończyn i protezy piersi, aparaty słuchowe i systemy FM, wózki inwalidzkie, materace i poduszki przeciwoleżynowe, ortezy, obuwie i gorsety ortopedyczne, peruki, kule, pieluchomajtki, worki stomijne i cewniki, aparaty na bezdech senny, urządzenia multifunkcyjne.

4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych przeznaczono kwotę 200.000,00 zł, a wydatkowano i rozliczono 189.104,00 zł. W ramach poszczególnych barier przyznano dofinansowanie do likwidacji:

- barier architektonicznych, w tym dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do potrzeb osób niepełnosprawnych, dofinansowanie zakupu uchwytów funkcjonalnych, dostosowanie łazienek, likwidację progów, poszerzanie otworów drzwiowych, wykonanie posadzek antypoślizgowych,
- barier technicznych, w tym centralnego ogrzewania bezobsługowego, zakup uchwytów funkcjonalnych, schodofazów, pralek, zmywarek, płyt indukcyjnych, krzeseł kąpielowych, robotów odkurzających samojezdnych oraz opraw okularowych,
- barier w komunikowaniu się, w tym na zakup komputerów oraz tabletów z przyłączem do internetu.

Wydatkowanie środków finansowych na to zadanie przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj barier likwidowanych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych	Przyjęte wnioski w 2020 roku		Zrealizowane umowy w 2020 roku	
		Liczba osób	Kwota wnioskowana (w zł)	Liczba osób	Kwota wydatkowana (w zł)
1.	Bariery architektoniczne	20	225.242,00	9	87.918,00
2.	Bariery w komunikowaniu się	43	100.984,98	38	54.869,00
3.	Bariery techniczne	29	107.364,25	25	46.317,00
	OGÓŁEM:	92	433.591,23	72	189.104,00

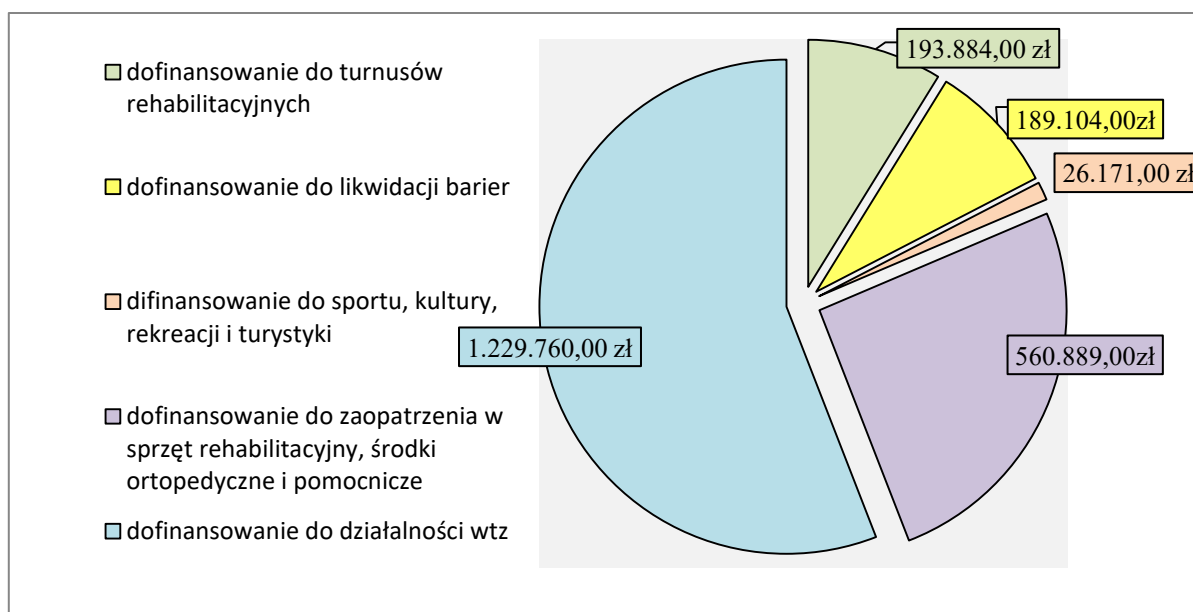
5. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej. W 2020 r. przeznaczono na to zadanie kwotę 1.229.760,00 zł. Na terenie Miasta Jeleniej Góry funkcjonują 2 warsztaty terapii zajęciowej:

- przy Polskim Towarzystwie Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Jeleniej Górze, w którym rehabilitowanych jest 20 osób niepełnosprawnych z różnymi schorzeniami, dofinansowanie na kwotę 409.920,00 zł,

- przy Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Jeleniej Górze dla 40 osób z niepełnosprawnością intelektualną, dofinansowanie na kwotę 819.840,00 zł.

Roczny koszt pobytu w WTZ jednego uczestnika, pokrywany ze środków PFRON, wyniósł 20.496,00 zł. Należy podkreślić, iż 10% ogólnych kosztów działalności WTZ sfinansowane jest ze środków budżetu Miasta Jeleniej Góry tj. w wysokości 93.560,50 zł oraz budżetu Powiatu Jeleniogórskiego 43.079,50 zł. Dział Rehabilitacji prowadzi nadzór merytoryczny i finansowy nad działalnością ww. placówek.

Poniższy wykres przedstawia wysokość wydatkowanych środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia oraz uzyskanie awansu zawodowego przez umożliwienie im korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy oraz pomocy w zatrudnieniu. Przy realizacji wyżej wymienionego zadania Dział Rehabilitacji współpracuje m.in. z Powiatowym Urzędem Pracy, Państwową Inspekcją Pracy, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz pracodawcami. W ramach rehabilitacji zawodowej w roku sprawozdawczym nie realizowano żadnych zadań.

Na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej ogółem wydatkowano w 2020 r. kwotę 2.199.808,00 zł. W ramach 2,5% środków przeznaczonych na obsługę realizowanych zadań ustawowych, do budżetu Miasta przekazano kwotę 54.995,00 zł.

Miasto Jelenia Góra jest uczestnikiem programów celowych ogłaszanych przez PFRON. W roku sprawozdawczym realizowano 3 programy celowe, tj.:

I. **„Aktywny samorząd”**. Ubiegły rok to dziewiąty rok działania programu. W trakcie realizacji programu złożono 97 wniosków. Przyznano dofinansowanie i podpisano 89 umów, na łączną kwotę 346.863,99 zł w ramach następujących obszarów:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

1) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

a) Zadanie 1, 3 i 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, 18 osób, kwota 122.323,00 zł.

b) Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania, 1 osoba, kwota 2.000,00 zł.

2) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

a) Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, 1 osoba, kwota 1.198,99 zł,

b) Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, 1 osoba, kwota 20.200,00 zł.

3) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, 5 osób, kwota 7.740,00 zł.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, wsparcia udzielono 63 osobom na kwotę 193.402,00 zł.

II. **„Program wyrównywania różnic między regionami III” obszar D i F**. Miasto Jelenia Góra na rok 2020 otrzymało w ramach programu dofinansowanie w wysokości 133.742,70 zł na realizację 2 projektów. Program w trakcie realizacji.

III. **Moduł III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”**. Miasto Jelenia Góra na realizację przedmiotowego programu otrzymało ze środków PFRON kwotę 265.500,00 zł. Złożono 206 wniosków, w tym spełniających wymogi programu 166. Wydatkowano 245.500,00 zł.

Zapewnienie osobom ubezwłasnowolnionym całkowicie lub częściowo opieki prawnej lub kurateli.

Opiekun prawny osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej

Osoba całkowicie ubezwłasnowolniona jest instytucjonalnie pozbawiona możliwości dokonywania czynności prawnych. Nie może między innymi podarować lub sprzedać swojego majątku, nie może niczego wartościowego kupić, wynająć mieszkania, zobowiązać się do wykonania dzieła lub zlecenia, nie może przyjąć darowizny lub sporządzić testamentu. Opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej ustanawia Sąd Opiekuńczy. Opiekun prawny zostaje powołany dla skutecznej ochrony interesów osobistych i majątkowych osoby ubezwłasnowolnionej dlatego, że jego podopieczny może dokonywać tylko drobnych czynności dnia codziennego, jak bieżące zakupy i korzystanie z usług. Powinnością opiekuna prawnego jest dbanie o to, aby osoba ubezwłasnowolniona miała

środki do życia, a w razie ich braku, dochodzenie dla niego odpowiednich świadczeń. Opiekun prawny osoby ubezwłasnowolnionej musi zadbać, aby podopieczny miał zapewnioną właściwą opiekę lekarską, by sobie nie zagrażał nie szkodził i nie stwarzał zagrożenia dla innych osób. Do obowiązków opiekuna prawnego nie należy ponoszenie jakichkolwiek nakładów i wydatków na rzecz podopiecznego.

Kurator osoby częściowo ubezwłasnowolnionej

Powinnością kuratora jest opieka nad sprawami życiowymi i majątkiem osoby częściowo ubezwłasnowolnionej. Podobnie jak opiekun prawny ma dbać o to, aby jego podopieczny miał środki do życia, zapewnioną opiekę lekarską. Kurator nie jest zobowiązany do ponoszenia jakichkolwiek nakładów i wydatków na rzecz podopiecznego. Osoba częściowo ubezwłasnowolniona ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych. Potrzebuje pomocy przy prowadzeniu swoich spraw, ale jej stan nie uzasadnia całkowitego ubezwłasnowolnienia. Może zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego, jak bieżące zakupy, usługi, rozporządzać zarobkiem oraz dokonywać czynności dotyczących przedmiotów oddanych tej osobie do swobodnego użytku. Nie może natomiast samodzielnie zaciągać zobowiązań oraz rozporządzać swoimi prawami. Wymagana jest do tego zgoda ustanowionego kuratora. Do reprezentowania podopiecznego i zarządzania jego majątkiem kurator jest uprawniony tylko wtedy, gdy sąd opiekuńczy tak postanowi. W przeciwnym razie jest wyłącznie doradcą. Opiekunowie prawni w 2020 roku obejmowali ochroną interesy osobiste i majątkowe 10 osób całkowicie ubezwłasnowolnionych, zaś kuratelą 12 osób częściowo ubezwłasnowolnionych.

Prowadzenie Klubu Integracji Społecznej.

W 2020 roku w Klubie Integracji Społecznej były prowadzone spotkania samopomocowej grupy „Razem”. Średnio w ciągu miesiąca organizowano 4 spotkania, gdzie średnia miesięczna frekwencja wyniosła 10 osób. Ze względu na ogłoszony w naszym kraju stan epidemii działalność KIS od marca 2020 r. została zawieszona.

Punkt Informacji dla Osób Niepełnosprawnych

Przy Dziale Rehabilitacji funkcjonuje Punkt Informacji dla Osób Niepełnosprawnych, który na bieżąco udziela informacji osobom niepełnosprawnym o przysługujących ulgach i uprawnieniach, o możliwościach uzyskania dofinansowań ze środków PFRON do różnych form rehabilitacji, a także na temat organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Z informacji w Punkcie korzystali także pracodawcy w sprawach dotyczących ulg, zwolnień i dotacji z tytułu zatrudniania osób niepełnosprawnych. Wszystkie informacje dla osób niepełnosprawnych na bieżąco umieszczane są na stronie internetowej Punktu Informacji, dostępnej poprzez stronę Ośrodka pod adresem <http://www.mops.jelenia-gora.pl/>.

IV. ZADANIA ZLECONE Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZADOWEJ

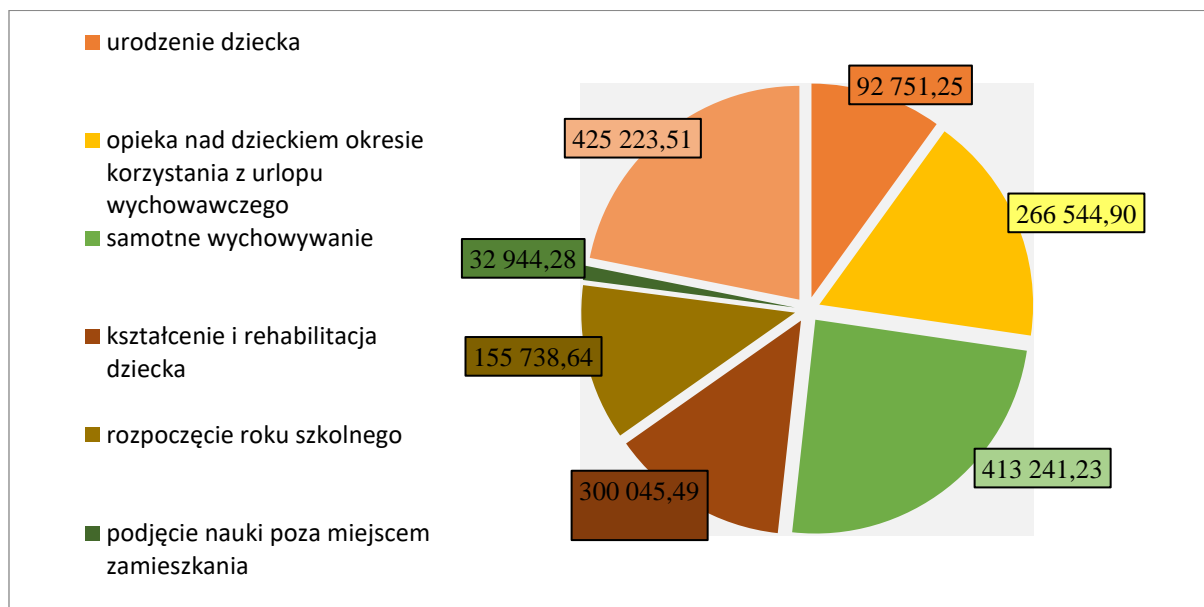
Na realizację zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w roku 2020 Ośrodek wydatkował kwotę 26.724.362,10 zł.

W roku 2020 **zasiłki rodzinne** wypłacono na rzecz 2.281 dzieci na kwotę 3.101.194,37 zł. Osoby, które mają prawo do zasiłku rodzinnego, mogą być również uprawnione do dodatków.

W okresie sprawozdawczym do zasiłku rodzinnego wypłacono **dotatki** na kwotę 1.686.489,30 zł z tytułu:

- urodzenia dziecka na rzecz 94 dzieci na kwotę 92.751,25 zł,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego na rzecz 58 dzieci na kwotę 266.544,90 zł,
- samotnego wychowywania dziecka na rzecz 177 dzieci na kwotę 413.241,23 zł,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka na rzecz 238 dzieci na kwotę 300.045,49 zł,
- rozpoczęcia roku szkolnego na rzecz 1584 dzieci na kwotę 155.738,64 zł,
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania na rzecz 33 dzieci na kwotę 32.944,28 zł,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na rzecz 379 dzieci w kwocie 425.223,51 zł.

Środki wydatkowane na dodatki do zasiłku rodzinnego przedstawia poniższy schemat.

Jednorazową **zapomogę z tytułu urodzenia dziecka** wypłacono na rzecz 311 dzieci na kwotę 311.000,00 zł.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadziła od stycznia 2016 r. **świadczenie rodzicielskie** przysługujące matkom do ukończenia przez dziecko 1-go roku życia, które nie

są uprawnione do zasiłku macierzyńskiego. W roku 2020 wypłacono świadczenia rodzicielskie na rzecz 112 dzieci w łącznej wysokości 1.232.668,49 zł.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadziła trzy rodzaje świadczeń, których przyznanie wiąże się bezpośrednio z niepełnosprawnością wnioskodawców, bądź też osób pozostających pod ich opieką. Z tego tytułu wypłacono:

- **zasiłek pielęgnacyjny** przyznawany jest w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji w 2020 roku wypłacono zasiłek 2.722 osobom na łączną kwotę 7.044.677,00 zł
- **świadczenie pielęgnacyjne** przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczność stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności w 2020 roku wypłacono świadczenie 368 osobom na łączną kwotę 8.031.335,00 zł
- **specjalny zasiłek opiekuńczy** przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji w 2020 roku wypłacono zasiłek 35 osobom na łączną kwotę 255.040,00 zł.

Ponadto osobom uprawnionym opłacane były **składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe**. Takie świadczenia otrzymało 280 osób na kwotę 1.706.770,63 zł.

Na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów wypłacany był **zasiłek dla opiekuna**, który przysługuje danej osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 r. na podstawie uznanego za niekonstytucyjny art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. Zasiłek dla opiekuna w 2020 r. wypłacono 14 osobom na łączną kwotę 99.200,00 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w okresie sprawozdawczym wypłacono 681 osobom uprawnionym na kwotę 3.231.987,80 zł. W 2020 r. wobec dłużników alimentacyjnych podejmowano następujące działania:

- informacje przekazywane komornikowi sądowemu mające wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego wobec 172 osób,

- wnioski do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego, skierowanie dłużnika do robót publicznych lub prac organizowanych na zasadach robót publicznych, oraz informacji od starosty o braku możliwości realizacji art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy wobec 17 osób,
- skierowanie wniosku o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego wobec 399 osób,
- skierowanie wniosku o zatrzymanie oraz zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wobec 29 osób.

Ponadto dodać należy, iż wysokość należności wyegzekwowanych bezpośrednio od dłużników alimentacyjnych oraz za pośrednictwem organów egzekucyjnych za okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. wyniosła 1.110.508,61 zł.

W sprawach świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano 4.694 decyzji, w tym 4.009 decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych oraz 685 decyzji z tytułu funduszu alimentacyjnego.

Poza zadaniami przedstawionymi powyżej, Ośrodek opłacał także **składki na ubezpieczenie zdrowotne** określone w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, za osoby otrzymujące wybrane świadczenia rodzinne. Na ten cel wydatkowano kwotę 644.941,00 zł dla 337 osób.

Ponadto tutejszy Ośrodek w roku 2020 wypłacił **jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka**, o którym mowa w art.10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" w wysokości 24.000,00 zł, tj. sześciu osobom uprawnionym w wysokości po 4.000,00 zł jednorazowo.

Od dnia 1 kwietnia 2016 r. rozpoczęła się realizacja programu rządowego „**Rodzina 500+**” wprowadzonego ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach tego programu ustanowiono świadczenie pieniężne w postaci świadczenia wychowawczego w wysokości 500,00 zł miesięcznie na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia.

W związku z realizacją zadań wynikających z powyższej ustawy Ośrodek wypłacił w roku 2020 świadczenia wychowawcze w łącznej kwocie 63.883.449,48 zł. Złożono 1.112 wniosków i wydano 1.307 decyzji/informacji administracyjnych w sprawach świadczenia wychowawczego. Według stanu na dzień 31.12.2020 r. liczba dzieci, na które przysługiwało prawo do świadczenia wychowawczego wyniosła 10.598 dzieci.

Ponadto od dnia 1 lipca 2018 r. rozpoczęła się realizacja programu rządowego „**Dobry start**” wprowadzonego zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu. W ramach tego programu ustanowiono świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł jednorazowo na każde dziecko lub osobę uczącą się do ukończenia 20 roku życia, a w przypadku dzieci lub osób

uczających się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności do 24 roku życia. W związku z realizacją zadań wynikających z powyższego rozporządzenia Ośrodek wypłacił w roku 2020 świadczenie „Dobry start” w łącznej kwocie 2.115.150,00 zł. Złożono 5.541 wniosków i wydano 5.475 informacji administracyjnych.

V. ZADANIA POZOSTAŁE

Działając na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 1 grudnia 2017 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych, Ośrodek był współorganizatorem **prac społecznie użytecznych**, które podejmowane były przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej sporządził i przekazał do Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze listę 135 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, które mogą zostać skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych, w tym 52 kobiety i 83 mężczyzn. Z powodu odmowy podjęcia prac społecznie użytecznych lub ich przerwania w 2020 r. wydano 2 decyzje odmawiające przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

W 2020 r. Ośrodek przekazał do budżetu miasta dochody w wysokości 2.708.661,24 zł pochodzące z tytułu:

- odpłatności osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności za pobyt członków rodziny w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów	382.428,28
- odpłatności pensjonariuszy Dziennego Domu Pomocy Społecznej	59.899,76
- odpłatności pensjonariuszy Dziennego Domu "Senior+"	35.391,42
- odpłatności osób przebywających w Schronisku im. Św. Brata Alberta	297.457,15
- odpłatności osób przebywających w Ośrodku Wsparcia Arka	2.848,00
- odpłatności osób przebywających w Schronisku Monar	4.056,11
- odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze	355.531,99
- dochody z tytułu odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane z dotacji budżetu państwa kwota 11.444,51 zł (w tym dochód dla miasta 602,34 zł)	12.046,85
- dochody z tytułu odpłatności osób przebywających w środowiskowym domu dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane z dotacji budżetu państwa kwota 6.171,67 zł (w tym dochód dla miasta 324,82 zł),	6.496,49
- odpłatności rodziców za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz zwrot nienależnie pobranych świadczeń od osób przebywających w rodzinach zastępczych	9.062,84

- odpłatności rodziców za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz zwrot nienależnie pobranych świadczeń od osób przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1.085,07
- innych świadczeń nienależnie pobranych (zasiłki stałe, zasiłki okresowe, dożywianie, świadczenia rodzinne)	169.875,92
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej zwróconych przez dłużników alimentacyjnych kwota 979.611,83 zł, z tego dochód Miasta kwota 277.464,18 zł,	1.257.066,01
- dochodów Ośrodka (czynsze, odsetki bankowe, inne)	34.715,78
- PFRON w ramach 2,5 % środków przeznaczonych na obsługę realizowanych zadań ustawowych	54.994,91
- PFRON w ramach kosztów obsługi z tytułu realizacji Programu „Aktywny samorząd”	25.704,66

W roku sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze wydał łącznie 21.757 decyzji, w tym;

- 9.755 decyzji dotyczących świadczeń z funduszu pomocy społecznej,
- 141 decyzji dot. prawa do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni,
- 115 decyzji na pomoc dla rodzin zastępczych,
- 19 decyzji osób usamodzielnianych (kontynuujących naukę),
- 8 decyzji na zagospodarowanie,
- 7 decyzji na usamodzielnienie,
- 4.009 decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych,
- 685 decyzji dotyczących funduszu alimentacyjnego,
- 1.307 decyzji dotyczących świadczenia wychowawczego „500+”,
- 115 decyzji na dodatek wychowawczy dla rodzin zastępczych „500+”,
- 5.475 decyzji dotyczących świadczenia dobry start,
- 121 decyzji z art. 113 a dodatek wychowawczy dla dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.